

VILNIAUS UNIVERSITETAS
TEISĖS FAKULTETAS
KONSTITUCINĖS IR ADMINISTRACINĖS TEISĖS KATEDRA

Neakivaizdinio skyriaus V kurso IV grupės (5 metai)
Studentės Linos Dzedulionytės

MAGISTRO BAIGIAMASIS DARBAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA
(KOMPETENCIJA IR VEIKLOS PRAKTIKA)

Darbo vadovas: doc.dr. A.Andruškevičius
Recenzentas: lekt.dr. J.Paužaitė-Kulvinskienė

VILNIUS, 2007

TURINYS

IŽANGA.....	3
1. RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SUBJEKTŲ SISTEMOJE.....	5
2. RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS PASKIRTIS, UŽDAVINIAI IR FORMAVIMO TVARKA.....	7
2.1. TARNYBOS PASKIRTIS.....	7
2.2. TARNYBOS UŽDAVINIAI.....	11
2.3. RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA.....	16
3. RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS FUNKCIJOS.....	23
3.1. TARNYBOS FUNKCIJŲ REGLAMENTAVIMAS.....	23
3.2. VARTOTOJŲ, NAUDOTOJŲ SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS KAIP RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS FUNKCIJA.....	30
3.2.1. VARTOTOJŲ SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS.....	30
3.2.2. NAUDOTOJŲ SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS.....	33
3.3. GINČŲ SPRENDIMAS KAIP RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS FUNKCIJA.....	35
3.3.1. GINČŲ TARP ŪKIO SUBJEKTŲ SPRENDIMAS.....	35
3.3.2. GINČŲ TARP ŪKIO SUBJEKTŲ IR GALUTINIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ SPRENDIMAS.....	40
4. RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS SPRENDIMŲ GINČIJIMAS.....	45
IŠVADOS.....	53
SANTRAUKA.....	55
SUMMARY.....	56
LITERATŪRA.....	57

IŽANGA

Magistro darbo tikslas - detaliai išanalizuoti Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybą, kaip vieną iš viešojo administravimo subjektų, aptariant Ryšių reguliavimo tarnybos kompetenciją ir veiklos praktiką.

Magistro darbo tyrimo objektas – šiame darbe bus bandoma aptarti teisės aktus, kuriuose reglamentuojama Ryšių reguliavimo tarnybos veikla, kompetencija, funkcijos.

Magistro darbo problemos aktualumas, naujumas, originalumas. Elektroninių ryšių reguliavimo sistema yra labai sudėtinga ir šios srities teisės kūrimas ir taikymas itin priklauso nuo to, kiek veiksmingai veikia atitinkamos institucijos. Elektroninių ryšių veiklos politiką ir strategiją formuoja bei kitas politines (strategines) funkcijas vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliota institucija. Elektroninių ryšių veiklą Lietuvos Respublikoje reguliuoja Ryšių reguliavimo tarnyba ir kitos valstybės institucijos pagal Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo nustatytą kompetenciją.

Magistro darbo tema yra labai aktuali ir originali, kadangi elektroninių ryšių sektorius yra vienas iš tų, kuris per keliolika metų neatpažįstamai pasikeitė. Šiandien tai yra vienas dinamiškiausių, sparčiausiai besiplečiančių ekonomikos sektorių, kuriam būdinga vis didėjanti paslaugų teikėjų ir pačių paslaugų įvairovė. Elektroniniai ryšiai, kaip ir kitos komunikacijos formos, yra svarbūs ne tik patys savaime – jie daro didelę įtaką ir kitoms ūkio šakoms. Kadangi Ryšių reguliavimo tarnybos pagrindinė veikla yra reguliuoti Lietuvos informacijos ir ryšių sektorių, skatinti konkurenciją, užtikrinti vartotojų apsaugą bei atlikti įrenginių rinkos priežiūrą, todėl labai aktualu yra išnagrinėti šią instituciją, jos kompetenciją ir veiklos praktiką.

Šio magistro darbo tema yra labai aktuali, nauja bei originali, kadangi Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba nebuvo nagrinėta detaliau jokiam moksliniame darbe ir todėl ją išnagrinėti ir susipažinti su šia institucija yra išties aktualu ir, svarbiausia, kad Ryšių reguliavimo tarnybos, kaip savarankiškos valstybės institucijos, analizavimas yra visiškai nauja, todėl magistro darbe bus remiamasi įvairiais šaltiniais, kad kuo detaliau galima būtų atskleisti Ryšių reguliavimo tarnybos kompetenciją ir jos paskirtį.

Tyrimo metodai. Magistro darbe panaudoti šie mokslinio tyrimo metodai: sisteminis, loginis, gramatinis, teleologinis, statistikos, lyginamosios teisėtyros.

Svarbiausi šaltiniai. Darbe remiamasi galiojančiais teisės aktais: įstatymais, Vyriausybės nutarimais, Vyriausiojo administracinio teismo jurisprudencija, Vilniaus apygardos administracinio teismo jurisprudencija, specialiaja literatūra.

Be to remiamasi Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos teisės aktais, Tarnybos metinėmis veiklos ataskaitomis, kas leidžia dar išsamiau atskleisti nagrinėjamą temą ir išanalizuoti Ryšių reguliavimo tarnybos kompetenciją ir veiklos praktiką.

Darbo struktūra. Magistro darbą sudaro: įžanga, keturi skyriai, išvados, santrauka lietuvių ir anglų kalbomis, naudotos literatūros sąrašas.

1. RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SUBJEKTŲ SISTEMOJE

Įprastai žodis *administracija* suvokiamas plačiai ir taikomas apibūdinant įvairius teisės subjektus. Antai ryšių informaciniame leidinyje “Lietuvos Respublikos administracija” šalia Vyriausybės, ministerijų, Vyriausybės įstaigų, savivaldybių minimi ir Seimas, prokuratūra, teismai, Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje, užsienio šalių diplomatinės atstovybės Lietuvai ir garbės konsulatai Lietuvoje, netgi politinės partijos bei kitos politinės organizacijos. Pastaruoju metu administruojančiomis vadinamos ir įmonės, daugiausia uždarnosios akcinės bendrovės, aptarnaujančios gyvenamuosius namus ir komercines patalpas¹.

Administracinės teisės požiūriu viešoji administracija gali būti suvokiama kaip *valstybės vykdomoji valdžia ir jos institucinė sandara*. Lietuvos Respublikos Konstitucija (5 str. 1 d.) valstybės valdžią padalija Seimui (įstatymų leidėjui), Respublikos Prezidentui (valstybės vadovui) ir Vyriausybei (vykdomajai valdžiai), Teismui (teisminei valdžiai). Viešojo valdymo funkcija pavesta valstybės vykdomajai valdžiai. Instituciniu požiūriu vykdomoji valdžia yra visuma valstybės institucijų, įstaigų ir jų pareigūnų, kuriems pavesta atlikti viešąjį valdymą. Tai Lietuvos Respublikos Prezidentas, Vyriausybė, ministerijos, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie ministerijų ir kitos Vyriausybės sistemos institucijos bei įstaigos. Funkcijų atžvilgiu terminas *vykdomoji valdžia* reiškia pačią viešojo valdymo veiklą. Kitaip tariant, vykdomosios valdžios įgyvendinimo santykiai – tai viešojo valdymo uždavinių sprendimas, kompetetingoms valstybės institucijoms ir jų pareigūnams taikant turimus įgaliojimus bei vykdant teisės nustatytus įpareigojimus².

Aptariant viešąją administraciją, reikia atsižvelgti į tą aplinkybę, jog viešąjį valdymą išreiškia ne tiktai valstybinių, bet ir vietos savivaldos institucijų administracinė veikla. Tai išplaukia iš šalies Konstitucijos, kitų įstatymų, taip pat iš Europos vietos savivaldos chartijos, kurią 1999 m. gegužės 25 d. ratifikavo ir Lietuvos Respublikos Seimas. Vietos savivalda – tai vietinių valdžių teisė ir galimybė, kiek leidžia įstatymas, savo atsakomybe reguliuoti bei valdyti esminę viešųjų reikalų dalį vietos gyventojų labui. Konstitucijos 121 straipsnyje įtvirtinta, jog savivaldybių tarybos turi teisę įstatymo numatyta apimtimi ir tvarka nustatyti vietines rinkliavas, numatyti mokesčių ir rinkliavų lengvatas. Savivaldybių taryboms suteikta teisė tvirtinti įvairias taisykles, o savivaldybės administracija kontroliuoja viešųjų paslaugų teikimą³.

¹ A. Andruškevičius. Administracinės teisės principai ir normų ribos. Vilnius, 2004, p. 49-50.

²Ten pat.

³Ten pat.

Negalima nepastebėti, kad valdymo funkcijas atlieka ne tik Vyriausybės ar savivaldybių sistemose esantys subjektai, bet ir Lietuvos Respublikos Seimo sudarytos bei jam tiesiogiai atskaitingos institucijos. Antai Valstybės kontrolės įstaiga vertina subjektų viešojo ir vidaus administravimo veiklą pagal nustatytus standartus ir priima administracinius sprendimus – aktus dėl kontroliuojamo subjekto veiklos pažeidimų, formuluoja nurodymus, teikia siūlymus. Valstybinė paminklosaugos komisija kontroliuoja, kaip vykdoma kultūros vertybių apsaugos valstybės politika, tikrina, kaip saugomos kultūros vertybės, išpėja kultūros vertybių savininkus ir valdytojus dėl įstatymų pažeidimų, surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus ir kt. Tam tikrų valdymo įgaliojimų turi Valstybės saugumo departamentas⁴.

Seimas formuoja ir tokias institucijas, kurioms yra suteikiamos ne tiktai kontrolės, bet ir teisės aktų leidybos galios. Įprastas šios rūšies institucijos pavyzdys yra Lietuvos bankas. Siekdamas Lietuvos Respublikos pinigų stabilumo, jis ne tiktai kontroliuoja užsienio valiutos režimo laikymąsi, išduoda ir atšaukia licencijas bankams ir prižiūri jų veiklą, bet ir leidžia teisės aktus, kurie nustatyta tvarka skelbiami „Valstybės žiniuose“. Tam tikrų administracinio reglamentavimo įgaliojimų turi ir Valstybinė lietuvių kalbos komisija. Ji rūpinasi Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimu, svarsto kalbos vartosenos bei norminimo klausimus ir priima dėl jų sprendimus, nustato bendruosius kalbos tvarkytojų kvalifikacinius reikalavimus⁵.

Šalies viešajai administracijai priskirtinos ir viešosios įstaigos bei valstybės įmonės, turinčios administravimo teises. Taip teigti leidžia Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas⁶, kuris greta valstybinių ir savivaldybių institucijų mini ir kitus viešojo administravimo subjektus – fiziniai ar juridiniai asmenys (viešosios įstaigos, valstybės įmonės, nevyriausybines organizacijos, asociacijos), kurie pagal įstatymus turi įgaliojimus atlikti viešąjį administravimą.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje apibrėžiama viešosios administravimo įstaigos sąvoka. Viešojo administravimo įstaiga – valstybės ar savivaldybės biudžetinė įstaiga, pagal įstatymus turinti įgaliojimus atlikti viešąjį administravimą⁷.

Prie valstybės įmonių, turinčių administravimo teises, yra priskiriama ir Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba.

⁴ A. Andruškevičius. Administracinės teisės principai ir normų ribos. Vilnius, 2004, p. 69.

⁵ Ten pat.

⁶ Žin., 2006, Nr. 77-2975.

⁷ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymas // Žin., 2006, Nr. 77-2975, 2 str.

2. RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS PASKIRTIS, UŽDAVINIAI IR FORMAVIMO TVARKA

2.1. TARNYBOS PASKIRTIS

LR Ryšių reguliavimo tarnyba įkurta vadovaujantis Telekomunikacijų įstatymu ir Europos Sąjungos direktyvų nuostatomis, skirtomis Europos Sąjungos šalių nepriklausomoms Nacionalinėms ryšių reguliavimo institucijoms. Savo veiklą Tarnyba pradėjo 2001 m. gegužės mėnesį, reorganizavus valstybės įmonę „Valstybinė radijo dažnių tarnyba“. Nepriklausomos Nacionalinės reguliavimo institucijos – Ryšių reguliavimo tarnybos – įkūrimas buvo viena iš Telekomunikacijų derybinio skyriaus uždarymo prielaidų, Lietuvai stojant į Europos Sąjungą⁸.

LR Ryšių reguliavimo tarnybos misija – kiekvienam Lietuvos gyventojui užtikrinta technologiškai pažangių, kokybiškų, saugių ir įperkamų elektroninių ryšių ir pašto paslaugų (produktų) pasirinkimo įvairovė kaip būtinoji žinių visuomenės plėtros prielaida. LR Ryšių reguliavimo tarnybos misija yra orientuota į kryptingą ir integralią, tačiau kartu ir lanksčią veiklą, užtikrinant infrastruktūrines prielaidas nesibaigiančiam žinių visuomenės formavimo procesui.

LR Ryšių reguliavimo tikslas – užtikrinti kiekvienam Lietuvos gyventojui technologiškai pažangių, kokybiškų, saugių ir įperkamų, elektroninių ryšių ir pašto paslaugų (produktų) pasirinkimo įvairovę lanksčiai veikiančios ir harmoningai vieningoje Europos Sąjungos rinkoje funkcionuojančios sistemos pagrindu darant poveikį tokių paslaugų pasiūlai rinkoje.

2003 metais iš esmės pasikeitė Europos Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistema. Naująją reguliavimo sistemą Lietuva, kaip ir kitos dabar jau naujosios Europos Sąjungos narės, privalėjo pradėti taikyti nuo įstojimo į Europos Sąjungą dienos, prieš tai tinkamai įgyvendinus senosios reguliavimo sistemos nuostatas. Lietuvos pašto paslaugų sektoriaus teisinė sistema taip pat yra suderinta su Europos Sąjungos pašto paslaugų sistema. Europos Sąjungos ryšių sektoriaus reguliavimo nuostatų pagrindu 2004 m. gegužės mėnesį Lietuvoje buvo priimti ir įsigaliojo Elektroninių ryšių įstatymas⁹ bei naujoji Pašto įstatymo¹⁰ redakcija. LR Ryšių reguliavimo tarnyba – elektroninių ryšių bei pašto veiklą reguliuojanti ir Elektroninių ryšių įstatymo bei Pašto įstatymo nuostatų laikymąsi prižiūrinti ir jas įgyvendinanti savarankiška valstybės įstaiga¹¹.

Elektroninių ryšių veiklą Lietuvos Respublikoje reguliuoja Ryšių reguliavimo tarnyba ir kitos valstybės institucijos pagal Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo nustatytą kompetenciją.

⁸ <http://www.rtt.lt>

⁹ Žin., 2004, Nr. 69-2382.

¹⁰ Žin., 2004, Nr. 60-2125.

¹¹ <http://www.rtt.lt>

Ryšių reguliavimo tarnyba – elektroninių ryšių veiklą reguliuojanti ir Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo nuostatų, išskyrus šio Įstatymo nuostatas, už kurių įgyvendinimą ir laikymosi priežiūrą pagal kompetenciją atsakingos kitos valstybės institucijos, laikymąsi prižiūrinti ir jas įgyvendinanti savarankiška valstybės įstaiga, veikianti pagal šį ir kitus įstatymus bei savo nuostatas¹².

Ryšių reguliavimo tarnybos nuostatus tvirtina Vyriausybė. Ryšių reguliavimo tarnyba yra Lietuvos Respublikos nacionalinė reguliavimo institucija Europos Sąjungos teisės aktu, reglamentuojančių visuomeninius santykius, susijusius su Elektroninių ryšių įstatymo reguliavimo dalyku, prasme.

Ryšių reguliavimo tarnyba yra viešasis juridinis asmuo, turintis sąskaitą banke, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu.

Ryšių reguliavimo tarnyba finansuojama iš valstybės biudžeto ir atskiro šios tarnybos biudžeto, kurį sudaro pajamos, gautos už teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus. Jų objektus, dydžius ir mokėjimo tvarką, nustato Ryšių reguliavimo tarnyba, pagrįsdama Ryšių reguliavimo tarnybos sąnaudomis.

Ryšių reguliavimo tarnyba kiekvienais metais iki gegužės 1 dienos už praėjusius kalendorinius metus pateikia Seimui ir Vyriausybei bei paskelbia viešai metinę Ryšių reguliavimo tarnybos veiklos ir finansinę ataskaitą, kurioje nurodomi surinkti užmokesčiai ir Ryšių reguliavimo tarnybos sąnaudos. Ryšių reguliavimo tarnyba, paskelbusi metinę ataskaitą, kurioje nurodomos Ryšių reguliavimo tarnybos sąnaudos bei surinktą užmokesčių suma, privalo atlikti skirtumo tarp sąnaudų ir surinktų užmokesčių apskaitą ir patvirtinti reikalingus užmokesčių už teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus dydžių pakeitimus¹³.

Ryšių reguliavimo tarnyba skelbia informaciją, reikalingą atviros ir konkurencingos rinkos plėtrai. Šios informacijos skelbimo taisyklės, įskaitant ir teikiamos informacijos mastą, nustato Ryšių reguliavimo tarnyba, atsižvelgdama į teisės normas, reglamentuojančias konfidencialios informacijos, įskaitant valstybės, tarnybos, komercinės paslapties ar apie fizinio asmens privatų gyvenimą, apsaugą.

Ryšių reguliavimo tarnybos teisės aktai ar jų nepriėmimas per nustatytus terminus Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiami teismui. Skundo dėl Ryšių reguliavimo tarnybos teisės akto padavimas teismui nesustabdo šio teisės akto galiojimo, išskyrus, kai teismas įstatymų nustatyta tvarka nusprendžia kitaip.

Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu siekiama užtikrinti visus Ryšių

¹² Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas // Žin., 2004, Nr. 69-2382, 6 str.

¹³ Ten pat.

Reguliavimo tarnybos nepriklausomumo aspektus. Ryšių reguliavimo tarnyba yra įsteigta tuo pačiu įstatymu (nors jos nuostatus patvirtinti pavesta Lietuvos Respublikos Vyriausybei), taip pat jame

yra įtvirtintas šios institucijos kaip savarankiškos valstybės įstaigos statusas¹⁴.

Norint dar detaliau išanalizuoti Ryšių reguliavimo tarnybą, reikėtų paanalizuoti, kaip keitėsi Tarnybos teisinis statusas.

Kaip buvo minėta aukščiau, Ryšių reguliavimo tarnyba įsteigta reorganizavus valstybės įmonę Valstybinę radijo dažnių tarnybą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2000 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl valstybės įmonės Valstybinės radijo dažnių tarnybos reorganizavimo į Vyriausybės įstaigą Ryšių reguliavimo tarnybą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės“ įmonės teisinės formos pakeitimo būdu reorganizavo valstybės įmonę Valstybinę radijo dažnių tarnybą į Vyriausybės įstaigą Ryšių reguliavimo tarnybą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Įmonės reorganizavimo iniciatorė – Lietuvos Respublikos Vyriausybė¹⁵.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2000 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. 798 „Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos nuostatų ir Ryšių reguliavimo tarnybos tarybos nuostatų patvirtinimo“ buvo nustatyta, kad Ryšių reguliavimo tarnyba yra savarankiška Vyriausybės įstaiga, vykdanči Lietuvos Respublikos telekomunikacijų įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais ir teisės aktais jai pavestas telekomunikacijų veiklos reguliavimo funkcijas. Savo veikloje tarnyba vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais, kitais Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Respublikos Prezidento dekretais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Ministro Pirmininko potvarkiais, taip pat šiais nuostatais¹⁶.

Išanalizavus minėtus teisės aktus matoma, kad anksčiau Valstybinė radijo dažnių tarnyba buvo valstybės įmonė. Reorganizavus Valstybinę radijo dažnių tarnybą į Ryšių reguliavimo tarnybą, nustatyta, kad Ryšių reguliavimo tarnyba yra Vyriausybės įstaiga, kadangi ir reorganizavimo iniciatorė buvo Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Ryšių reguliavimo tarnyba neliko savarankiška Vyriausybės įstaiga, kadangi buvo pakeistas jos teisinis statusas.

Tarnybos teisinis statusas pasikeitė Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2004 m. rugpjūčio 19 d. priėmus nutarimą Nr. 1029 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos nuostatų patvirtinimo“, kuriame buvo įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba yra

¹⁴ I. Jarukaitis, T. Lamanuskas, M. Civilka, A. Makauskaitė. Elektroninių ryšių teisė. Vilnius, 2005, p. 42.

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gegužės 30 d. nutarimas Nr. 617 „Dėl valstybės įmonės Valstybinės radijo dažnių tarnybos reorganizavimo į Vyriausybės įstaigą Ryšių reguliavimo tarnybą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės“ // Žin., 2000, Nr. 46-1316.

¹⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. liepos 10 d. nutarimas Nr. 798 „Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos nuostatų ir Ryšių reguliavimo tarnybos tarybos nuostatų patvirtinimo“ // Žin., 2000, Nr. 57-1687.

Elektroninių ryšių, pašto, pasiuntinių veiklą reguliuojanti ir Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo¹⁷, Lietuvos Respublikos pašto įstatymo¹⁸ nuostatų, išskyrus šių įstatymų nuostatas, už kurių įgyvendinimą ir laikymosi priežiūrą pagal kompetenciją atsakingos kitos valstybės institucijos, laikymąsi prižiūrint ir jas įgyvendinanti savarankiška valstybės įstaiga. Tarnyba yra Lietuvos Respublikos nacionalinė reguliavimo institucija pagal Europos Sąjungos teisės aktus, reglamentuojančius visuomeninius santykius, susijusius su Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo ir Lietuvos Respublikos pašto įstatymo reguliavimo dalyku¹⁹.

Taigi šiuo metu Ryšių reguliavimo tarnyba yra priskiriama prie kitų valstybės institucijų ir yra savarankiška valstybės įstaiga.

¹⁷ Žin., 2004, Nr. 69-2382.

¹⁸ Žin., 1999, Nr. 36-1070; 2004, Nr. 60-2125.

¹⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimas Nr. 1029 „Dėl Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos nuostatų patvirtinimo“ // Žin., 2004, Nr. 131-4734.

2.2. TARNYBOS UŽDAVINIAI

Apžvelgus ir susipažinus su Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos paskirtimi, reikėtų paanalizuoti ir Tarnybos svarbiausius uždavinius.

Ryšių reguliavimo tarnybos veikla organizuojama vadovaujantis strateginiais veiklos planais, kuriuose nurodyti svarbiausieji Tarnybos tikslai, uždaviniai ir jų įgyvendinimo būdai.

Svarbiausi Ryšių reguliavimo tarnybos uždaviniai yra:

1. užtikrinti veiksmingos konkurencijos elektroninių ryšių rinkose sąlygas;
2. užtikrinti elektroninių ryšių, pašto ir pasiuntinių paslaugų naudotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugą, ypač paprastas ir nebrangias ginčų sprendimo procedūras, skatinti elektroninių ryšių paslaugų teikimo sąlygų ir tarifų skaidrumą ir pagal kompetenciją užtikrinti galimybę naudotis universaliosiomis elektroninių ryšių ir pašto paslaugomis;
3. pagal kompetenciją skatinti efektyvias ilgalaikes investicijas ir elektroninių ryšių plėtrą;
4. užtikrinti efektyvų elektroninių ryšių išteklių naudojimą, taip pat kad būtų pakankamai nacionalinių telefono ryšio numerių išteklių, reikalingų viešosioms elektroninių ryšių paslaugoms teikti, numeracijos planai ir procedūros būtų taikomi tokiu būdu, kuris užtikrintų vienodas visų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų galimybes, ypač užtikrinti, kad ūkio subjektai, kuriems skirti nacionalinių telefono ryšio numerių ištekliai, nediskriminuotų kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų, kiek tai susiję su numeracijos sekomis, naudojamomis jų paslaugoms pasiekti;
5. pagal kompetenciją užtikrinti, kad Lietuvos Respublikoje naudojama aparatūra ir įrenginiai atitiktų Lietuvos Respublikoje galiojančius privalomus reikalavimus, užtikrinti aparatūros ir įrenginių elektromagnetinį suderinamumą;
6. pagal kompetenciją skatinti Europos Bendrijos vidaus rinkos plėtrą ir suderintą elektroninių ryšių reguliavimą Europos Bendrijoje;
7. vykdant funkcijas, bendradarbiauti su kompetentingomis valstybės institucijomis;
8. užtikrinti, kad operatoriai ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjai vykdytų įpareigojimus, kurie gali būti nustatyti valstybės gynybos, nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos palaikymo interesais, taip pat ypatingų situacijų atvejais;
9. prižiūrėti, kaip laikomasi pašto ir pasiuntinių paslaugų teikimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų²⁰.

Apžvelgus bendrus svarbiausius LR Ryšių reguliavimo tarnybos uždavinius, reikėtų aptarti

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimas Nr. 1029 „Dėl Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos nuostatų patvirtinimo“ // Žin., 2004, Nr. 131-4734.

Ir Tarnybos struktūrinių padalinių pagrindinius uždavinius, kadangi kiekvienam Tarnybos departamentui yra priskirti atskiri uždaviniai, dėl ko reikėtų juos aptarti.

Tarnybos departamentai yra aštuoni:

1. Administracinis departamentas;
2. Teisės departamentas;
3. Radijo spektro kontrolės departamentas;
4. Rinkos priežiūros departamentas;
5. Radijo ryšio departamentas;
6. Pašto departamentas;
7. Elektroninių ryšių departamentas;
8. Strategijos departamentas.

Kiekvienam iš minėtų departamentų yra būdingi saviti uždaviniai, kuriuos trumpai ir apžvelgsiu.

Ryšių reguliavimo tarnybos Administracinio departamento svarbiausi uždaviniai yra tokie:

- 1) užtikrinti Tarnybos funkcionavimą;
- 2) užtikrinti Tarnybos aprūpinimą žmogiškaisiais ir materialiniais ištekliais²¹.

Tarnybos Teisės departamento svarbiausi uždaviniai:

- 1) užtikrinti, kad Tarnybos rengiami teisės aktai, atitiktų Lietuvos Respublikos teisės aktams, nustatantiems ir reguliuojantiems elektroninių ryšių ir pašto veiklą Lietuvoje;
- 2) teikti teisinę pagalbą Tarnybos struktūriniams padaliniais, Departamento kompetencijai priklausančiais klausimais;
- 3) siekti, kad Tarnybos direktoriaus įsakymai, kiti Tarnybos aktai atitiktų Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus;
- 4) atstovauti Tarnybai teismuose, kitose institucijose ir įstaigose, kai nagrinėjami teisinio pobūdžio klausimai²².

Ryšių reguliavimo tarnybos Radijo spektro kontrolės departamento uždaviniai:

- 1) atlikti leidimų sąlygų laikymosi priežiūrą;

²¹ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Administracinio departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

²² Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Teisės departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

- 2) tikrinti aparatūros ir įrenginių, galinių įrenginių sertifikatus, aparatūrą ir įrenginius, leidimus juos gaminti, parduoti, naudotis;
- 3) kontroliuoti ar naudojama aparatūra ir įrenginiai atitinka Lietuvos Respublikoje galiojančius techninius standartus;
- 4) padėti užtikrinti, kad bendrųjų radijo ryšių tinklų operatoriai ir paslaugų teikėjai vykdytų įpareigojimus, kurie gali būti nustatyti krašto apsaugos, nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos palaikymo interesais, taip pat ypatingų situacijų atvejais²³.

Tarnybos Rinkos priežiūros departamento svarbiausi uždaviniai:

- 1) pagal savo kompetenciją prižiūrėti, kaip laikomasi Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo ir Lietuvos Respublikos pašto įstatymo bei kitų, jų pagrindu priimtų, teisės aktų;
- 2) vykdyti elektroninių ryšių infrastruktūros priežiūrą bei elektroninių ryšių paslaugų kokybės kontrolę;
- 3) vykdyti Radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bei Elektromagnetinio suderinamumo techninių reglamentų priežiūrą;
- 4) užtikrinti elektroninių ryšių tinklų ir informacijos saugumą;
- 5) kartu su kitais Tarnybos padaliniais prižiūrėti, kad elektroninių ryšių tinklų operatoriai ir elektroninių ryšių bei pašto paslaugų teikėjai vykdytų įpareigojimus, kurie gali būti nustatyti valstybės gynybos, nacionalinio saugumo bei viešosios tvarkos palaikymo interesais, taip pat ypatingų situacijų atvejais²⁴.

Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Radijo ryšio departamento svarbiausi uždaviniai yra:

- 1) radijo dažnių valdymas, užtikrinant harmoningą įvairių radijo ryšio tarnybų darbą, siekiant maksimaliai tenkinti spektro vartotojų poreikius;
- 2) racionalaus, efektyvaus ir ekonomiško radijo dažnių spektro naudojimo užtikrinimas;
- 3) radijo stočių koordinavimas ir jų tarptautinė apsauga;
- 4) radijo dažnių (kanalų) skyrimai;
- 5) radijo ryšio plėtros planų rengimas;
- 6) transliavimo bei radijo ryšio stočių planavimo darbų atlikimas;
- 7) radijo ryšių reglamentuojančių teisės aktų rengimas;

²³ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Radijo spektro kontrolės departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

²⁴ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Rinkos priežiūros departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. lapkričio 14 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-974.

- 8) Tarnybos vadovybės pavedimu atstovauja tarnybą radijo dažnių valdymo ir harmonizavimo klausimais tarptautinėje telekomunikacijų sąjungoje, Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijoje, Vienos sutarties šalių ir kitose tarptautinėse organizacijose, derybose su kaimyninių šalių radijo ryšio administracijomis, nacionaliniais reguliatoriais²⁵.

Tarnybos Pašto departamento svarbiausi uždaviniai yra:

- 1) įgyvendinti pašto ir pasiuntinių paslaugų veiklos reguliavimą pagal Tarnybos kompetenciją, nustatytą Lietuvos Respublikos pašto įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose;
- 2) užtikrinti veiksmingą universaliųjų pašto paslaugų rinkos priežiūrą ir vykdyti įpareigojimo teikti universaliasias pašto paslaugas laikymosi priežiūrą;
- 3) pagal kompetenciją užtikrinti visiems pašto paslaugų naudotojams galimybę naudotis kokybiškais ir prieinamomis universaliosiomis pašto paslaugomis visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje;
- 4) užtikrinti sąlygas, reikalingas veiksmingai konkurencijai pašto ir pasiuntinių paslaugų rinkose;
- 5) pagal kompetenciją užtikrinti pašto ir pasiuntinių paslaugų naudotojų teisių apsaugą²⁶.

Tarnybos Elektroninių ryšių departamento uždaviniai:

- 1) užtikrinti sąlygas, reikalingas veiksmingai konkurencijai elektroninių ryšių paslaugų rinkose;
- 2) užtikrinti, kad elektroninių ryšių operatoriai nebūtų diskriminuojami ir turėtų lygias galimybes sudaryti sutartis dėl elektroninių ryšių tinklų sujungimo;
- 3) įgyvendinti elektroninių ryšių veiklos reguliavimą Tarnybos kompetencijos ribose, nustatytose Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais;
- 4) užtikrinti, kad elektroninių ryšių paslaugų gavėjai nebūtų diskriminuojami – turėtų vienodas galimybes naudotis viešaisiais telekomunikacijų tinklais ir viešosiomis elektroninių ryšių paslaugomis;
- 5) užtikrinti efektyvų telefono ryšio numerių naudojimą;

²⁵ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Radijo ryšio departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

²⁶ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Pašto departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

- 6) pagal savo kompetenciją užtikrinti elektroninių ryšių paslaugų vartotojų teisių apsaugą;
- 7) kartu su kitais Tarnybos padaliniais užtikrinti, kad viešųjų tinklų operatoriai ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjai vykdytų įpareigojimus, kurie gali būti nustatyti krašto apsaugos, nacionalinio saugumo bei viešosios tvarkos palaikymo interesais, taip pat ypatingų situacijų atvejais²⁷.

Ryšių reguliavimo tarnybos Strategijos departamento uždaviniai:

- 1) rengti ir teikti pasiūlymus dėl elektroninių ryšių ir pašto sektorių plėtros strategijos Lietuvoje;
- 2) formuoti Tarnybos strategiją dėl priimamų sprendimų, atsižvelgiant į Vyriausybės programą, Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautinę praktiką, elektroninių ryšių ir pašto sektorių poreikius;
- 3) dalyvauti formuojant bendrąją Lietuvos poziciją elektroninių ryšių ir pašto reguliavimo srityse tarptautiniu lygiu, bei koordinuoti Tarnyboje Lietuvos pozicijos pateikimo procesą;
- 4) formuoti Tarnybos veiklos strategiją bei kontroliuoti Tarnybos veiklos atitikimą strateginiams veiklos planams ir patvirtintoms programoms;
- 5) koordinuoti veiklą, susijusią su naryste Europos Sąjungoje pagal Tarnybos kompetenciją;
- 6) koordinuoti viešąją komunikaciją, palaikyti viešuosius ryšius su valstybės institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, viešosios informacijos rengėjais;
- 7) teikti ekonominį elektroninių ryšių bei pašto rinkose vykstančių procesų įvertinimą, taip pat teikti Tarnyboje rengiamų sprendimų poveikio ekonominį įvertinimą²⁸.

Aptarus bendrus Ryšių reguliavimo tarnybos uždavinius, taip pat susipažinus su kiekvieno departamento uždaviniais, toliau vertėtų panagrinėti Tarnybos organizacinę struktūrą ir jos ypatumus.

²⁷ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Elektroninių ryšių departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

²⁸ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Strategijos departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

2.3. RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

Ryšių reguliavimo tarnybos organizacinė struktūra yra pavaizduota 1 priede.

Pažymėtina, kad Tarnybos struktūra tvirtinama direktoriaus įsakymu, prieš tai ją suderinus su Tarnybos taryba. Struktūra formuojama atsižvelgiant į Ryšių reguliavimo tarnybai pavestas funkcijas. Ryšių reguliavimo tarnybos struktūra yra suderinta Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos tarybos 2005 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. (1.4)-TN-17 ir patvirtinta Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1V-1171.

Tarnybą sudaro departamentai ir skyriai. Departamentams vadovauja direktoriai, skyriams – vedėjai. Tarnybos struktūriniai padaliniai savo darbą organizuoja vadovaudamiesi Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintais struktūrinių padalinių nuostatais, o valstybės tarnautojai bei darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis ir Tarnybos struktūrinių padalinių vadovai – Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintais pareigybių aprašymais²⁹.

Prieš pradėdant detaliau nagrinėti Ryšių reguliavimo tarnybos organizacinę struktūrą, reikėtų paminėti, kad 2004 metų pabaigoje buvo pakeista Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos organizacinė struktūra – struktūroje buvo išgrynintos funkcinės veiklos sritys bei bendrosios veiklos sritys. Naujoji struktūra sudaro sąlygas efektyviau planuoti, organizuoti, koordinuoti skirtingas Ryšių reguliavimo tarnybos vykdomas veiklas, o taip pat užtikrina efektyvesnį tarptautinį bendradarbiavimą bei Lietuvos pozicijų rengimą, atstovavimą Europos Sąjungos rengiamų dokumentų projektų klausimais³⁰.

Norint kuo tiksliau susipažinti su Tarnybos organizacine struktūra, būtina paanalizuoti Tarnybos darbuotojų statistiką, kuri bus apžvelgta remiantis 2004 metų ir 2005 metų Ryšių reguliavimo tarnybos pateiktais duomenimis.

Remiantis 2004 metų Ryšių reguliavimo tarnybos metinės veiklos ataskaitos duomenimis, 2004 metų pabaigoje Tarnyboje dirbo 135 darbuotojai, iš jų 127 valstybės tarnautojai ir 8 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Ryšių reguliavimo tarnyboje dirbo 37 procentai moterų ir 63 procentai vyrų. 103 valstybės tarnautojai (tai yra 81 procentas) turėjo aukštąjį išsilavinimą, iš jų 7 mokslo daktarai, 5 darbuotojai siekiantys šio laipsnio³¹.

Pagal 2005 metų Ryšių reguliavimo tarnybos metinės veiklos ataskaitos pateiktus duomenis, 2005 metų pabaigoje Ryšių reguliavimo tarnyboje dirbo 158 darbuotojai, iš jų 148

²⁹ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Vidaus darbo reglamentas. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-148.

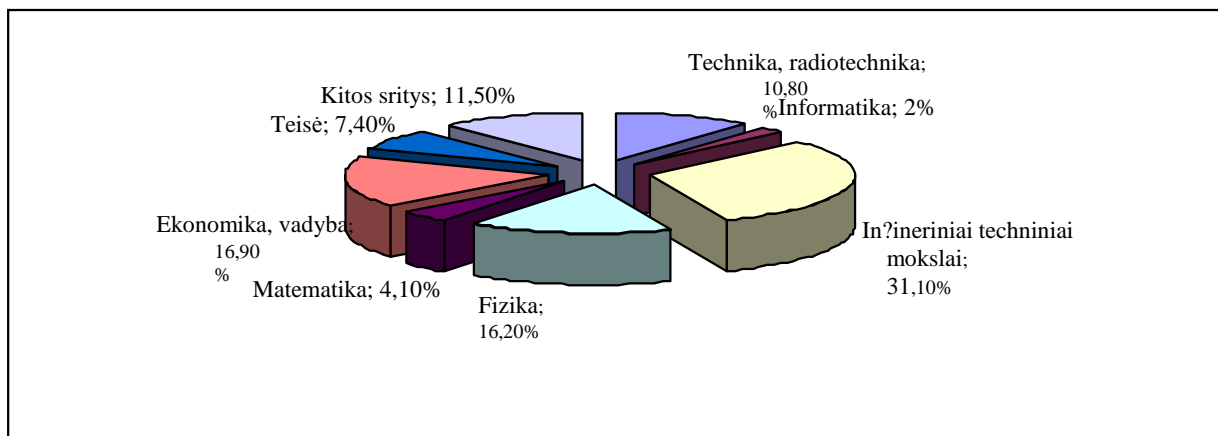
³⁰ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba. Metinė veiklos ataskaita. Vilnius, 2004, p. 29.

³¹Ten pat.

Valstybės tarnautojai (įskaitant 1 valstybės pareigūną) ir 10 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis. Ryšių reguliavimo tarnyboje dirbo 39 procentai moterų ir 61 procentas vyrų. Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, vidutinis amžius – 41 metai. 128 valstybės tarnautojai (tai yra 86 procentai) turi aukštąjį išsilavinimą, iš jų 7 mokslo daktarai, 6 tarnautojai siekia šio laipsnio. 2005 metais, kaip ir kasmet, tarnautojai kėlė kvalifikaciją pagal kvalifikacijos tobulinimo programą³².

Vadovaujantis Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 metų duomenimis, grafiškai galima atvaizduoti, kokios buvo valstybės tarnautojų išsilavinimo kryptys. Tarnybos valstybės tarnautojų išsilavinimo kryptys yra pavaizduotos 1 pav.

1 pav. Ryšių reguliavimo tarnybos valstybės tarnautojų išsilavinimo kryptys 2005 metais

Susipažinus su Ryšių reguliavimo tarnybos darbuotojų skaičiumi, išsilavinimu, reikėtų detaliau paanalizuoti Tarnybos organizacinę struktūrą.

Pagal 1 priedą matoma, kad Ryšių reguliavimo tarnybos organizacinę struktūrą sudaro departamentai ir skyriai. Administracijos personalą sudaro Tarnybos direktorius, Tarnybos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Tarnybos administracijos darbo tvarką nustato Tarnybos direktoriaus tvirtinamas tarnybos vidaus darbo reglamentas³³.

Ryšių reguliavimo tarnybai vadovauja direktorius, kurį 5 metams skiria Respublikos Prezidentas Ministro Pirmininko teikimu.

LR Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus darbo užmokestį (pareiginę algą, priedą už

³² Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba. Metinė veiklos ataskaita. Vilnius, 2005, p. 42.

³³ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Vidaus darbo reglamentas. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-148.

Ištarnautus Lietuvos valstybei metus, vienkartinės priemokas) nustato Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas³⁴.

Ryšių reguliavimo tarnybos taryba yra kolegialus Ryšių reguliavimo tarnybos organas. Tarybą sudaro septyni asmenys, jos pirmininkas yra Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius. Tarybą 5 metams skiria Respublikos Prezidentas Ministro Pirmininko teikimu. Tarybos narių darbas yra neapmokamas. Tarybos darbo tvarką, posėdžių organizavimo, nutarimų priėmimo tvarką nustato Tarybos tvirtinamas Tarybos darbo reglamentas. Tarybą techniškai aprūpina Ryšių reguliavimo tarnyba iš savo lėšų.

Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius leidžia įsakymus, o Taryba – nutarimus.

Tarnybos direktorius sprendžia visus Ryšių reguliavimo tarnybos kompetencijos klausimus.

Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo³⁵ nustatytais atvejais Tarnybos direktorius priimamus sprendimus privalo suderinti su Taryba.

Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius:

- 1) atstovauja ir (ar) įgalioja atstovauti Ryšių reguliavimo tarnybai Lietuvos Respublikoje ir užsienyje;
- 2) suderinęs su Taryba, tvirtina Ryšių reguliavimo tarnybos struktūrą³⁶, struktūrinių padalinių nuostatus: Administracinio departamento nuostatus³⁷; Teisės departamento nuostatus³⁸; Radijo spektro kontrolės departamento nuostatus³⁹; Rinkos priežiūros departamento nuostatus⁴⁰; Radijo ryšio departamento nuostatus⁴¹; Pašto departamento nuostatus⁴²; Elektroninių ryšių departamento nuostatus⁴³; Strategijos departamento nuostatus⁴⁴;
- 3) tvirtina Ryšių reguliavimo tarnybos pareigybių sąrašus ir aprašymus. Galima pažymėti, kad už tarnautojo pareigybių aprašymų projektų parengimą atsako tiesiogiai tarnautojo vadovai

³⁴ Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas // Žin., 2004, Nr. 69-2382, 7 str.

³⁵ Žin., 2004, Nr. 69-2382.

³⁶ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos struktūra patvirtinta direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1V-1171.

³⁷ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Administracinio departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

³⁸ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Teisės departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

³⁹ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Radijo spektro kontrolės departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

⁴⁰ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Rinkos priežiūros departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. lapkričio 14 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-974.

⁴¹ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Radijo ryšio departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

⁴² Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Pašto departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

⁴³ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Elektroninių ryšių departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

⁴⁴ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Strategijos departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

Pagal kompetenciją: skyrių tarnautojų – skyriaus vedėjai, skyrių vedėjų – departamentų direktoriai, departamentų direktorių ir jų pavaduotojų – Tarnybos direktoriaus pavaduotojai pagal kompetenciją. Tarnybos direktoriaus pavaduotojų pareigybių aprašymų projektus rengia Administracinis departamentas. Parengti pareigybių aprašymų projektai pateikiami svarstyti Tarnybos pareigybių vertinimo komisijai. Komisija, įvertinusi pareigybių aprašymų projektus nustato ar teisingai nustatytas pareigybės pavadinimas ir siūlo priskirti pareigybes lygiui bei kategorijai, bei parengia valstybės tarnautojų pareigybių vertinimo pažymą. Parengta valstybės tarnautojų pareigybių vertinimo pažyma kartu su pareigybių aprašymo projektu pateikiama Tarnybos direktoriui tvirtinti⁴⁵;

- 4) įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš pareigų Ryšių reguliavimo tarnybos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, juos skatina ir skiria jiems nuobaudas. Pažymėtina, kad Tarnybos valstybės tarnautojai skatinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo⁴⁶ 27 straipsnio nuostatomis. Tarnybos darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, skatinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“⁴⁷ 5.4 punktu. Tarnybos tarnautojams už tarnybinius nusižengimus gali būti skiriamos tarnybinės nuobaudos vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo⁴⁸ bei Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977⁴⁹ nuostatomis. Tarnybos darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, už darbo drausmės pažeidimus gali būti skiriamos drausminės nuobaudos Darbo kodekso Nr. IX-926⁵⁰ nustatyta tvarka⁵¹;
- 5) tvirtina Ryšių reguliavimo tarnybos strateginius veiklos planus (2005 – 2007-ųjų metų strateginis veiklos planas⁵², 2006 – 2008-ųjų metų strateginis veiklos planas⁵³, 2007 – 2009-ųjų metų strateginis veiklos planas⁵⁴);

⁴⁵ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Vidaus darbo reglamentas. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-148.

⁴⁶ Žin., 1999, Nr. 66-2130, 2002, Nr. 45-1708.

⁴⁷ Žin., 1993, Nr. 28-655; 1998, Nr. 37-977; 1999, Nr. 104-3005; 2002, Nr. 13-5056.

⁴⁸ Žin., 2002, Nr. 45-1708.

⁴⁹ Žin., 2002, Nr. 65-2665.

⁵⁰ Žin., 2002, Nr. 64-2569.

⁵¹ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Vidaus darbo reglamentas. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-148.

⁵² Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. vasario 1 d. įsakymas Nr. 1V-113 (2005 m. balandžio 7 d. įsakymo Nr. 1V-328 redakcija).

⁵³ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2006 m. vasario 8 d. įsakymas Nr. 1V-259 (2006 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. 1V-866 redakcija).

⁵⁴ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2007 m. vasario 9 d. įsakymas Nr. 1V-132.

- 6) pasirašo Tarybos priimtus nutarimus;
- 7) leidžia įsakymus, įsakymais tvirtina teisės aktus ir tikrina, kaip jie vykdomi (Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymų yra išties daug, tad pateiksiu tik kelis pavyzdžius: „Dėl Universaliųjų pašto paslaugų teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių patvirtinimo“⁵⁵; „Dėl Ginčų tarp pašto paslaugų teikėjų ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjų nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“⁵⁶; „Dėl piliečių ir kitų asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyboje taisyklių patvirtinimo“⁵⁷; „Dėl radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“⁵⁸ ir daug kitų Tarnybos direktoriaus įsakymų). Galima pažymėti, kad Ryšių reguliavimo tarnybos vidaus administravimo įsakymai skirstomi į veiklos, personalo, komandiruočių ir atostogų. Už Tarnybos direktoriaus įsakymų vykdymo kontrolę yra atsakingi: veiklos klausimais – tarnautojas, kuriam direktoriaus įsakymu paskiriama vykdymo kontrolė; personalo – Bendrųjų reikalų ir personalo skyriaus vedėjo pavaduotojas; komandiruočių – komandiruojamą tarnautojo tiesioginis vadovas; atostogų – tarnautojo, kuriam suteikiamos atostogos, tiesioginis vadovas⁵⁹;
- 8) užtikrina, kad Ryšių reguliavimo tarnybos veikloje būtų laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų;
- 9) ne rečiau kaip kartą per metus iki kovo 31 dienos pateikia Tarybai, o iki gegužės 1 dienos – Seimui ir Vyriausybei bei paskelbia viešai rašytinę Ryšių reguliavimo tarnybos veiklos ataskaitą;
- 10) vykdo kitus Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų jam suteiktus įgaliojimus⁶⁰.

Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius gali turėti pavaduotojus. Pavaduotojus skiria Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Direktoriaus nesant, jį laikinai pavaduoja vienas iš jo paskirtų pavaduotojų. Pagal dabartinę Ryšių reguliavimo tarnybos organizacinę struktūrą yra matoma, kad šiuo metu tarnybos direktorius turi tris pavaduotojus.

Ryšių reguliavimo tarnybos taryba taip pat turi daug svarbių uždavinių ir atlieka nemažai funkcijų:

- 1) svarsto radijo ryšio plėtros planus;

⁵⁵ Žin., 2005, Nr. 83-3100.

⁵⁶ Žin., 2005, Nr. 90-3403.

⁵⁷ Žin., 2005, Nr. 137-4955.

⁵⁸ Žin., 2005, Nr. 122-4382.

⁵⁹ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Vidaus darbo reglamentas. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-148.

⁶⁰ Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas // Žin., 2004, Nr. 69-2382, 7 str.

- 2) derina užmokesčių už Ryšių reguliavimo tarnybos teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus objektus, dydžius ir mokėjimo tvarką;
- 3) derina Ryšių reguliavimo tarnybos biudžeto pajamų ir išlaidų sąmatą;
- 4) derina rinkos tyrimo taisykles;
- 5) derina Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 29 ir 34 straipsniuose nurodytus teisės aktus;
- 6) derina informacijos, reikalingos atviros ir konkurencingos rinkos plėtrai, skelbimo taisykles, įskaitant ir skelbiamos informacijos mastą;
- 7) derina tvarką, apimtį ir sąlygas, kuriomis Ryšių reguliavimo tarnyba skelbia su šio Įstatymo įgyvendinimu susijusią informaciją;
- 8) derina Elektroninių ryšių įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje numatytas konsultavimosi taisykles;
- 9) derina ginčų tarp ūkio subjektų sprendimo taisykles, tarpininkavimo ir (ar) taikinimo procedūrų taisykles;
- 10) derina galutinių paslaugų gavėjų ginčų su elektroninių ryšių paslaugų teikėjais sprendimo taisykles;
- 11) tvirtina Tarybos darbo reglamentą ir derina Ryšių reguliavimo tarnybos vidaus darbo reglamentą;
- 12) išklauso Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus ataskaitą apie Ryšių reguliavimo tarnybos veiklą;
- 13) svarsto Ryšių reguliavimo tarnybos strateginių veiklos planų projektus;
- 14) svarsto ir teikia siūlymus Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriui dėl ekonominių sankcijų skyrimo ūkio subjektams, nesilaikantiems šio Įstatymo reikalavimų;
- 15) svarsto Ryšių reguliavimo tarnybos rengiamų teisės aktų projektus;
- 16) analizuoja Ryšių reguliavimo tarnybos veiklą;
- 17) Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo nustatytais atvejais tvirtina kitus teisės aktus⁶¹.

Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme⁶² nustatyta, kad Respublikos Prezidentas Ministro Pirmininko teikimu Ryšių reguliavimo tarnybos direktorių ir (ar) Tarybos narius atleidžia iš pareigų įstatymų nustatyta tvarka šiais atvejais:

- 1) direktoriaus ir (ar) Tarybos nario noru;
- 2) pasibaigus įgaliojimų terminui;
- 3) dėl sveikatos būklės;

⁶¹ Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas // Žin., 2004, Nr. 69-2382, 7 str.

- 4) kai sukanka pensinis amžius;
- 5) išrinkus į kitas pareigas arba jų pačių sutikimu perkėlus į kitą darbą;
- 6) įsiteisėjus apkaltinamajam teismo nuosprendžiui;
- 7) jei savo poelgiu pažemino direktoriaus ir (ar) Tarybos nario vardą;
- 8) Tarybos nariui nustojus eiti pareigas institucijoje, kurioje jis šias pareigas ėjo skyrimo metu⁶².

Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos administracijos darbo tvarką nustato Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus tvirtinamas Ryšių reguliavimo tarnybos vidaus darbo reglamentas⁶³. Minėtas Vidaus darbo reglamentas nustato Ryšių reguliavimo tarnybos vidaus darbo tvarką. Reglamente aptarti aktualūs Tarnybos klausimai: Tarnybos veiklos organizavimas; pavedimai, jų vykdymas ir vykdymo kontrolė; Tarnybos dokumentų tvarkymas ir apskaita; asmens duomenų tvarkymas; bendrieji reikalavimai Tarnybos tarnautojams ir pan. Ryšių reguliavimo tarnybos Reglamento pakeitimų reikalingumą sprendžia Tarnybos vadovybė. Tarnybos Vidaus darbo reglamentas gali būti keičiamas pasikeitus Tarnybos vykdomoms funkcijoms, struktūrai ir pan⁶⁴.

⁶² Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas // Žin., 2004, Nr. 69-2382.

⁶³ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Vidaus darbo reglamentas. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-148.

⁶⁴ Ten pat.

3. RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS

FUNKCIJOS

3.1. TARNYBOS FUNKCIJŲ REGLAMENTAVIMAS

Aptarus Ryšių reguliavimo tarnybos uždavinius, organizacinę struktūrą, būtina detaliau panagrinėti ir Tarnybos funkcijų reglamentavimą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimas Nr. 1029 „Dėl Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos nuostatų patvirtinimo“⁶⁵ numato išties labai daug Tarnybos funkcijų, tačiau magistro darbe nesiekta išvardinti visas Ryšių reguliavimo tarnybos atliekamas funkcijas, o bus pateiktos tik kai kurios iš jų, kurios yra vienos iš svarbiausių ir kurias bus galima pailiustruoti pavyzdžiais.

Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba rengia ir tvirtina išties daug įvairių taisyklių, kaip antai:

- 1) rengia ir tvirtina elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo taisykles, pvz.: „Dėl Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 8 d. įsakymo Nr. 1V-1091 „Dėl elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo ir papildymo“⁶⁶; Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. birželio 10 d. įsakymas Nr. 1V-562 „Dėl elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“⁶⁷;
- 2) rengia ir tvirtina elektroninių ryšių paslaugų taisykles, pvz.: Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1160 „Dėl elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo“⁶⁸;
- 3) nustato rinkos tyrimo taisykles ir atlieka rinkos tyrimą, pvz.: Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymas Nr. 1V-297 „Dėl rinkos tyrimo taisyklių patvirtinimo“⁶⁹; Tarnybos direktoriaus 2006 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. 1V-1399 „Dėl rinkos tyrimo taisyklių pakeitimo“⁷⁰;
- 4) nustato ginčų sprendimo Tarnyboje taisykles ir pagal kompetenciją juos sprendžia, pvz.: Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. balandžio 11 d. įsakymas Nr. 1V-353 „Dėl Galutinių paslaugų gavėjų ginčų su elektroninių ryšių paslaugų teikėjais sprendimo

⁶⁵ Žin., 2004, Nr. 131-4734.

⁶⁶ Žin., 2005, Nr. 147-5385.

⁶⁷ Žin., 2005, Nr. 76-2786.

⁶⁸ Žin., 2005, Nr. 152-5627.

⁶⁹ Žin., 2004, Nr. 141-5174.

⁷⁰ Žin., 2007, Nr. 2-117.

Taisyklių patvirtinimo“⁷¹; Tarnybos direktoriaus 2005 m. birželio 3 d. įsakymas Nr. 1V-539 „Dėl Ginčų tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas,

sprendimo taisyklių patvirtinimo⁷²; Tarnybos direktoriaus 2005 m. liepos 18 d. įsakymas Nr. 1V-656 „Dėl ginčų tarp pašto paslaugų teikėjų ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjų nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“⁷³; Tarnybos direktoriaus 2005 m. liepos 20 d. įsakymas Nr. 1V-659 „Dėl ginčų tarp pašto ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjų ir naudotojų nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“⁷⁴;

- 5) rengia ir tvirtina bendrąsias pasiuntinių paslaugų teikimo sąlygas, pvz.: Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2004 m. birželio 30 d. įsakymas Nr. 1V-150 „Dėl bendrųjų pasiuntinių paslaugų teikimo sąlygų aprašo patvirtinimo“⁷⁵;
- 6) rengia ir teikia tvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai universaliųjų pašto paslaugų teikimo taisykles, pvz.: Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. 1V-625 „Dėl universaliųjų pašto paslaugų teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių patvirtinimo“⁷⁶;

Pažymėtina, kad Ryšių reguliavimo tarnyba vykdo ir daug kitų funkcijų, tačiau galima išskirti reikšmingiausias:

- 1) priima teisės aktus, nustatančius bendrąsias sąlygas, kuriomis ūkio subjektai turi teisę verstis elektroninių ryšių veikla, tvirtina elektroninių ryšių veiklos, kuria norėdamas verstis ūkio subjektas privalo pranešti Ryšių reguliavimo tarnybai, rūšių sąrašą, pvz.: Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. balandžio 8 d. įsakymas Nr. 1V-340 „Dėl Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo patvirtinimo“⁷⁷;
- 2) nustato viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams abonentų teisės išlaikyti abonentinį numerį, kai abonentas keičia telefono ryšio paslaugų teikėją ar paslaugų teikimo vietą arba būdą, užtikrinimo terminus ir sąlygas, įskaitant paslaugų, kurių reikia šiai abonto teisei užtikrinti, teikimo sąlygas, taip pat parenka tokių paslaugų teikėją, sudaro atitinkamą sutartį, prižiūri jos vykdymą ir taiko joje nustatytas sankcijas už atitinkamų įpareigojimų nevykdymą, pvz.: Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. spalio 27 d. įsakymas Nr. 1V-923 „Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2003 m. spalio 16 d. įsakymo Nr. 1V-129 „Dėl Abonto teisės išlaikyti abonentinį numerį,

⁷¹ Žin., 2005, Nr. 49-1642.

⁷² Žin., 2005, Nr. 73-2674.

⁷³ Žin., 2005, Nr. 90-3403.

⁷⁴ Žin., 2005, Nr. 91-3412.

⁷⁵ Žin., 2004, Nr. 107-4023.

⁷⁶ Žin., 2005, Nr. 83-3100.

⁷⁷ Žin., 2005, Nr. 49-1641.

Keičiant telefono ryšio paslaugų teikėją ar paslaugų teikimo vietą bei būdą, užtikrinimo sąlygų patvirtinimo“ pakeitimo“;

- 3) rengia ir tvirtina radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių techninį reglamentą, pvz.: Ryšių reguliavimo tarnybos 2002 m. spalio 14 d. įsakymas Nr. 138 „Dėl Radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių techninio reglamento patvirtinimo“⁷⁸
- 4) pagal kompetenciją tiria ir nagrinėja Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo ir Lietuvos Respublikos pašto įstatymo pažeidimus, pažeidėjams taiko sankcijas teisės aktų nustatytais atvejais, sąlygomis ir tvarka, nustato ekonominių sankcijų skyrimo procedūrą reglamentuojančias taisykles;
- 5) įstatymų ir kitų teisės aktų pagrindu priima kitus teisės aktus;
- 6) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas⁷⁹.

Aptarus pagrindines ir svarbiausias Ryšių reguliavimo tarnybos funkcijas, reikėtų trumpai susipažinti su kiekvieno departamento pagrindinėmis funkcijomis. Kadangi kiekvienas iš Ryšių reguliavimo tarnybos departamentų atlieka išties daug įvairių funkcijų, todėl bus pateiktos tik svarbiausios kiekvieno Tarnybos departamento vykdomos funkcijos.

Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Administracinis departamentas atlieka tokias pagrindines funkcijas:

- 1) planuoja ir organizuoja Tarnybos administracijos veiklą;
- 2) organizuoja Tarnybos valstybės tarnautojų mokymą;
- 3) padeda Tarnybos direktoriui organizuoti darbą;
- 4) užtikrina klientų aptarnavimą;
- 5) vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas, kitus Tarnybos direktoriaus pavedimus⁸⁰.

Administracinis departamentas turi teisę nagrinėti piliečių ir organizacijų pateiktus pasiūlymus bei skundus ir teikti išvadas Tarnybos direktoriui⁸¹.

Ryšių reguliavimo tarnybos Teisės departamento funkcijos:

- 1) teikia teisinės konsultacijas Tarnybos direktoriui, jo pavaduotojams, tarnybos struktūrinių padalinių vadovams ir kitiems valstybės tarnautojams teisės taikymo bei teisėkūros klausimais;

⁷⁸ Žin., 2002, Nr. 104-4683.

⁷⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimas Nr. 1029 „Dėl Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos nuostatų patvirtinimo“ // Žin., 2004, Nr. 131-4734.

⁸⁰ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Administracinio departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

⁸¹ Ten pat.

- 2) teikia teisinės konsultacijas Tarnybos struktūriniams padaliniais, rengiant teisės aktus, susijusius su Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių ir Lietuvos Respublikos pašto įstatymų ir jų lydymųjų teisės aktų įgyvendinimu;

- 3) įvertina, ar teisės aktų projektai atitinka Lietuvos Respublikos įstatymus, kitus teisės aktus ir juridinės technikos reikalavimus bei Tarnybos darbo reglamente nustatyta tvarka vizuoja įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus;
- 4) pagal kompetenciją vizuoja siunčiamus raštus, kuriuose vardinamos, aiškinamos, nustatomos ar įgyvendinamos asmenų teisės ir pareigos;
- 5) vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas⁸².

Radio spektro kontrolės departamentas atlieka šias funkcijas:

- 1) atlieka radijo spektro monitoringą;
- 2) atlieka kasdieninę radijo ir televizijos siųstuvų techninių parametru kontrolę;
- 3) vykdo radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių, teikiamų į Lietuvos Respublikos rinką, rinkos priežiūros darbus pagal Radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių techninio reglamento reikalavimus;
- 4) surašo administracinio teisės pažeidimo protokolus, įstatymų nustatytais atvejais paima aparatūrą ir įrenginius;
- 5) vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas⁸³.

Ryšių reguliavimo tarnybos Rinkos priežiūros departamentas:

- 1) kartu su kitais padaliniais prižiūri, kaip laikomasi elektroninių ryšių veiklos sąlygų, radijo dažnių (kanalų) arba telefono numerių naudojimo sąlygų bei pašto paslaugų teikimo sąlygų;
- 2) prižiūri, kaip laikomasi elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, naudojimo ir apsaugos reikalavimų;
- 3) prižiūri, kaip laikomasi Radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bei Elektromagnetinio suderinamumo techninių reglamentų reikalavimų;
- 4) tikrina leidimus naudoti radijo dažnius arba telefono numerius, aparatūrą ir įrenginius bei teikti pašto paslaugas;
- 5) rengia ir teikia pasiūlymus dėl elektroninių ryšių srities standartų ir kitų standartizacijos dokumentų priėmimo ir taikymo Lietuvos Respublikoje;

⁸² Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Teisės departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

⁸³ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Radio spektro kontrolės departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

- 6) tiria ir nagrinėja Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo ir Lietuvos Respublikos pašto įstatymo bei kitų, jų pagrindu priimtų, teisės aktų pažeidimus bei rengia pasiūlymus dėl taikymo pažeidėjams sankcijų įstatymų numatytais atvejais ir tvarka, surašo aktus,

protokolus, reikalavimus, kad pažeidimai laiku ir visiškai būtų pašalinti, apie nustatytus pažeidimus informuoja kitus padalinius;

7) vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas⁸⁴.

Tarnybos Radijo ryšio departamento funkcijos:

- 1) atstovauja Tarnybą, sudarant sutartis su kaimyninių šalių administracijomis, tarptautinėmis organizacijomis radijo spektro naudojimo klausimais;
- 2) nagrinėja paraiškas, skirti radijo dažnius (kanalus) radijo ryšio stotims (tinklams) bei transliavimo stotims;
- 3) išduoda leidimus radijo dažnių (kanalų) naudojimui radijo ryšio stotyse, transliavimo stotyse, nustato jų naudojimo sąlygas, išduoda leidimus stotims, atlieka radijo ryšio stočių, radijo ryšio tinklų, kabelinės televizijos tinklų, transliavimo stočių projektų radijo dalies ekspertizę bei derinimą, priima kabelinės televizijos tinklus eksploatavimui;
- 4) dalyvauja tiriant pareiškimus (skundus) dėl radijo trukdžių, dalyvauja atliekant trukdžių atsiradimo ekspertizę ir priimant sprendimus juos pašalinti;
- 5) vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas⁸⁵.

Ryšių reguliavimo tarnybos Pašto departamentas vykdo tokias pagrindines funkcijas:

- 1) rengia bendrąsias pasiuntinių paslaugų teikimo sąlygas bei prižiūri, kaip jų laikomasi, nagrinėja pranešimus dėl pasiuntinių paslaugų teikimo;
- 2) rengia leidimų pašto paslaugų teikėjams išdavimo ir pašto paslaugų teikimo taisykles bei vykdo jų laikymosi priežiūrą, nagrinėja prašymus dėl leidimų teikti pašto paslaugas išdavimo bei išduoda leidimus;
- 3) rengia ir teikia tvirtinti nuostolingų universaliųjų pašto paslaugų kompensavimo taisykles;
- 4) rengia ir teikia tvirtinti universaliųjų pašto paslaugų teikimo taisykles, kontroliuoja ir prižiūri jų įgyvendinimą;
- 5) rengia pašto ar pasiuntinių paslaugų teikėjų ir naudotojų ginčų nagrinėjimo taisykles bei pagal tarnybos kompetenciją nagrinėja ginčus tarp pašto ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjų ir naudotojų;

⁸⁴ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Rinkos priežiūros departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. lapkričio 14 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-974.

⁸⁵ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Radijo ryšio departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

- 6) rengia pašto paslaugų teikėjų ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjų ginčų nagrinėjimo taisykles ir nagrinėja ginčus tarp pašto paslaugų teikėjų ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjų;

- 7) pagal Tarnybos kompetenciją tiria ir nagrinėja Pašto įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pašto ir (ar) pasiuntinių paslaugų veiklą, pažeidimus bei pažeidėjams taiko sankcijas teisės aktų nustatytais atvejais, sąlygomis ir tvarka;
- 8) vykdo kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas funkcijas⁸⁶.

Ryšių reguliavimo tarnybos Elektroninių ryšių departamentas:

- 1) vadovaudamasis Elektroninių ryšių įstatymo nuostatomis, atlieka konkurencijos elektroninių ryšių srityje analizę, apibrėžia ir tiria atitinkamas rinkas, nustato ūkio subjektų rinkos dalį bei jų padėtį atitinkamoje rinkoje, nustato didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčius ūkio subjektus ir jiems taikomus įpareigojimus;
- 2) rengia sąnaudų paskirstymo taisykles, pasiūlymus su sąnaudų apskaita susijusių reikalavimų, tarp jų ir reikalavimą atlikti nepriklausomą auditą, nustatymui;
- 3) rengia elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisykles;
- 4) dalyvauja nagrinėjant ginčus tarp operatorių dėl elektroninių ryšių tinklų sujungimo bei vamzdynų, kabelių kanalų, kolektorių, bokštų, stiebų ir kitų priemonių bendro naudojimo, prieigos;
- 5) nagrinėja ginčus tarp elektroninių ryšių paslaugų teikėjų ir gavėjų, pagal savo kompetenciją ir tiek, kiek nustato Elektroninių ryšių įstatymas, gina vartotojų teises ir teisėtus interesus;
- 6) rengia teisės aktų projektus dėl Nacionalinio telefono ryšio numeracijos plano pakeitimų, rengia telefono ryšio numerių skyrimo ir naudojimo tvarką, kartu su kitais padaliniais prižiūri jo įgyvendinimą;
- 7) rengia taisykles ir kitus teisės aktus, susijusius su abonto teise naudotis bet kurio viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjo teikiamomis telefono ryšio paslaugomis užtikrinimu;
- 8) vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas⁸⁷.

Ryšių reguliavimo tarnybos strategijos departamentas atlieka žemiau išvardintas pagrindines funkcijas:

- 1) dalyvauja rengiant radijo ryšio plėtros planus ir radijo ryšį reglamentuojančius norminius teisės aktus;

⁸⁶ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Pašto departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

⁸⁷ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Elektroninių ryšių departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

- 2) vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas, kitus Tarnybos direktoriaus ir jo pavaduotojo, atsakingo už Departamento veiklą, pavedimus⁸⁸.

Strategijos departamentas jam pavestiems uždaviniams įgyvendinti turi teisę kontroliuoti, kaip įgyvendinamas Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas, Lietuvos Respublikos

pašto įstatymas, taisyklės ir kiti teisės aktai, susiję su elektroninių ryšių ir pašto veikla. Taip pat departamentas turi teisę teikti Elektroninių ryšių ir Pašto įstatymų pakeitimo bei kitų teisės aktų projektus⁸⁹.

Susipažinus su Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos funkcijomis, taip pat apžvelgus tarnybos departamentų funkcijas galima išties geriau suprasti, kokia yra šios Tarnybos ir jos struktūrinių padalinių kompetencija bei pagrindiniai veiklos uždaviniai.

⁸⁸ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Strategijos departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

⁸⁹ Ten pat.

3.2. VARTOTOJŲ, NAUDOTOJŲ SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS KAIP RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS FUNKCIJA

3.2.1. VARTOTOJŲ SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

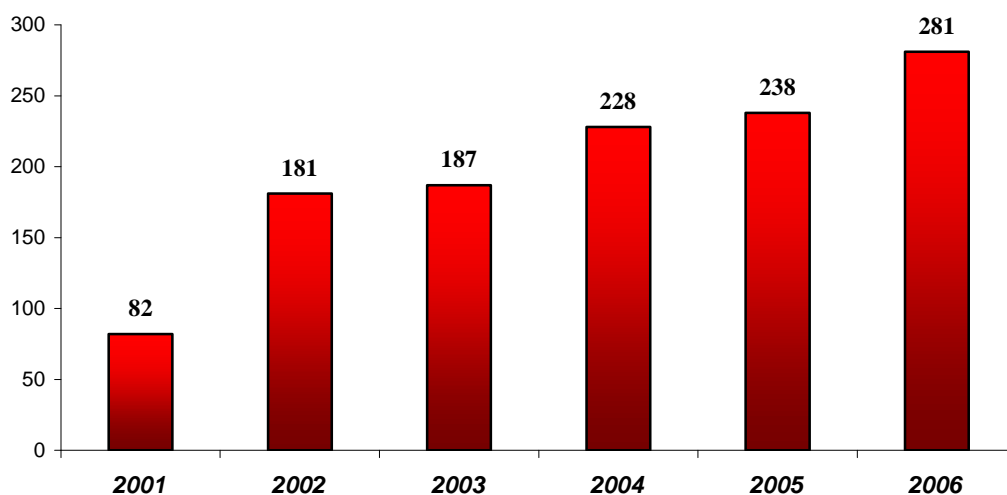
Vartotojai ir naudotojai dažnai Ryšių reguliavimo tarnybai pateikia skundus, tad būtų naudinga apžvelgti truputį statistikos, tai yra trumpai paanalizuoti, kiek buvo skundų, ar skundai buvo patenkinti ir pan.

2004 metais Ryšių reguliavimo tarnyba gavo 228 elektroninių ryšių paslaugų vartotojų skundus – 22 procentais daugiau, nei 2003 metais⁹⁰.

2005 metais Ryšių reguliavimo tarnyba gavo 238 elektroninių ryšių paslaugų vartotojų skundus. 2005 metais gerokai padaugėjo vartotojų, kurie kreipėsi į Ryšių reguliavimo tarnybą prašydami išspręsti skundą ar norėdami pasikonsultuoti elektroniniu paštu bei telefonu. 2005 metais į Ryšių reguliavimo tarnybą elektroniniu paštu kreipėsi apie 130 vartotojų, telefonu – apie 300 vartotojų⁹¹.

2006 metais Ryšių reguliavimo tarnyba gavo 281 elektroninių ryšių paslaugų vartotojų skundą – 18 procentų daugiau nei 2005 metais. 2006 metais ženkliai padaugėjo vartotojų, kurie kreipėsi į Ryšių reguliavimo tarnybą norėdami pateikti skundą ar norėdami pasikonsultuoti elektroniniu paštu bei telefonu: elektroniniu paštu kreipėsi apie 200 vartotojų, telefonu – daugiau kaip 300 vartotojų.

2 pav. Elektroninių ryšių paslaugų vartotojų skundų skaičiaus dinamika 2001 – 2006 m.

⁹⁰ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba. Metinė veiklos ataskaita. Vilnius, 2004, p. 11

⁹¹ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba. Metinė veiklos ataskaita. Vilnius, 2005, p. 16.

Vartotojų skundų skaičiaus augimas rodo, kad vartotojai geriau žino savo teises, yra labiau informuoti apie savo teisių ir teisėtų interesų gynimo būdus, o taip pat – vartotojai labiau pasitiki jų teises ginančia institucija – Ryšių reguliavimo tarnyba.

Lyginant su 2004 metais, 2005 metais padaugėjo vartotojų skundų dėl kokybės (apie 64 procentus), daugiausiai iš jų – dėl naudojimosi mobiliuoju internetu kokybės (GPRS, EDGE paslaugos)⁹².

Palyginti su 2005 metais, 2006 metais padaugėjo vartotojų skundų dėl apskaitos (apie 22 procentus), daugiausiai iš jų – dėl paslaugų teikimo apribojimo, pasibaigus paslaugų kredito limitui ir perduoto duomenų kiekio apvalinimo skaičiuojant užmokestį už suteiktas mobiliojo interneto paslaugas.

Pažymėtina, kad nuo 2006 m. rugsėjo mėn. Ryšių reguliavimo tarnybai skundus dėl elektroninių ryšių bei pašto paslaugų vartotojai gali teikti ir elektroniniu būdu per Ryšių reguliavimo tarnybos elektroninių dokumentų sistemą. Elektroniniu būdu pateiktų skundų nagrinėjimo terminai tokie patys, kaip pateiktų įprastu būdu, tačiau sprendimus dėl skundų Ryšių reguliavimo tarnyba kol kas teikia tik oficialių raštų forma. Vartotojai, kurie nori pasinaudoti šia galimybe ir teikti skundus ar paklausimus elektroniniu būdu, turi būti e. bankininkystės arba kvalifikuoto e. parašo naudotojais.

1 lentelėje labai aiškiai atsispindi 2001 – 2006 m. elektroninių ryšių paslaugų vartotojų skundų priežastys bei Ryšių reguliavimo tarnybos priimti sprendimai.

Reikėtų paminėti, kad pastaraisiais metais pastebima aiški tendencija, kad skundų nagrinėjimo metu patys elektroninių ryšių teikėjai priima sprendimus vartotojo naudai ir nelaukia Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimo.

⁹² Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba. Metinė veiklos ataskaita. Vilnius, 2005, p. 16.

1 lentelė. 2001 – 2006 m. elektroninių ryšių paslaugų vartotojų skundų priežastys bei Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimai

	2001 m.	2002 m.	2003 m.	2004 m.	2005 m.	2006 m.
--	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Vartotojų skundai, iš viso:	82	181	187	228	238	281
dėl kokybės	19	53	38	28	46	42
dėl apskaitos	32	71	83	110	146	178
dėl kitų klausimų (tarifų, jų keitimo, mokėjimo planų ir kt.)	31	57	66	90	46	61
Sprendimai:						
virtotojo naudai	36	34	19	33	25	16
paslaugų teikėjo naudai			3	4	4	2
skundo nagrinėjimo RRT metu paslaugų teikėjas priėmė sprendimą vartotojo naudai			30	120	76	93
atsakyta teisės aktų nustatyta tvarka, pateikiant išaiškinimus dėl vartotojų paklausimo			138	71	99	104
nagrinėjimas tęsiamas					34	66

3.2.2. NAUDOTOJŲ SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

Panagrinėjus vartotojų skundus, reikėtų aptarti ir naudotojų skundus.

2005 metais Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyboje buvo gauti 47 pašto ir pasiuntinių paslaugų naudotojų skundai, iš jų:

25 – dėl universaliųjų pašto paslaugų teikimo,

22 – dėl kitų pašto ir pasiuntinių paslaugų teikimo⁹³.

2006 m. buvo gautas ir išnagrinėtas 41 pašto ir pasiuntinių paslaugų naudotojų skundas, iš jų:

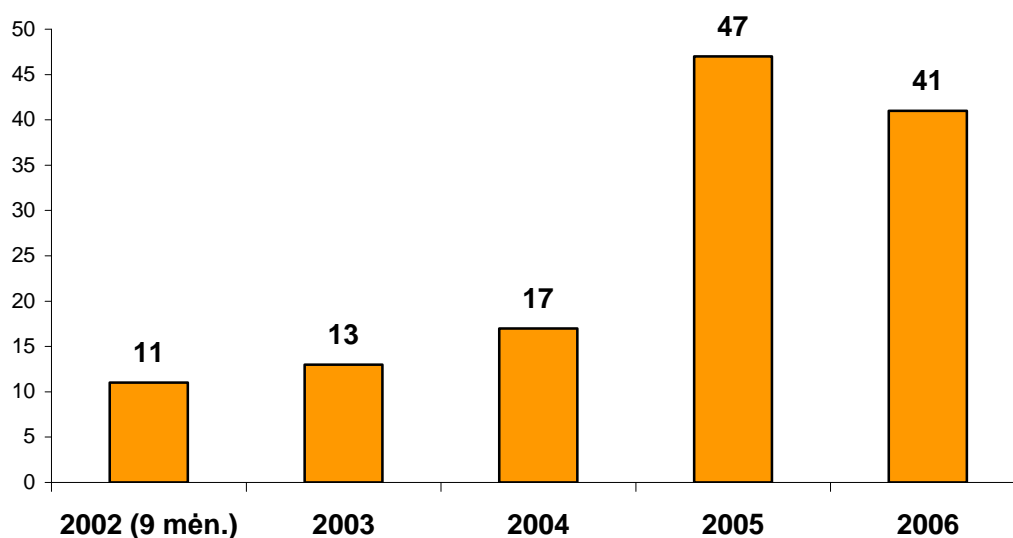
22 – dėl universaliųjų pašto paslaugų teikimo,

19 – dėl kitų pašto ir pasiuntinių paslaugų teikimo.

Dažniausiai pašto ir pasiuntinių paslaugų naudotojai į Ryšių reguliavimo tarnybą kreipėsi dėl pašto siuntų apgadinimo ar dingimo bei dėl pašto siuntų netinkamo pristatymo ar įteikimo.

2005 metais 2,8 karto išaugęs, lyginant su 2004 metais pašto ir pasiuntinių paslaugų naudotojų skundų skaičius rodo, kad pašto paslaugų naudotojai taip pat žino savo teises ir yra geriau informuoti, kur kreiptis, iškilus įvairioms problemoms⁹⁴.

3 pav. Pašto ir pasiuntinių paslaugų naudotojų skundų dinamika 2002 – 2006 m.

⁹³ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba. Metinė veiklos ataskaita. Vilnius, 2005, p. 22.

⁹⁴ Ten pat.

Ryšių reguliavimo tarnyba, nagrinėdama pašto ir pasiuntinių paslaugų naudotojų skundus, vadovaujasi 2005 metais parengtomis Ginčų tarp pašto ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjų ir naudotojų nagrinėjimo taisyklėmis⁹⁵, kurios nustato prašymų išspręsti ginčą tarp pašto ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjų ir naudotojų formos, turinio ir pateikimo, taip pat įrodymų pateikimo

ir rinkimo reikalavimus, ginčo šalių, kitų suinteresuotų asmenų, dalyvaujančių ginčo nagrinėjime, teises ir pareigas, pasirengimo ginčo nagrinėjimui procedūrą, detalią šalių taikinimo procedūrą, ginčų nagrinėjimo iš esmės procedūrą bei sprendimo priėmimo tvarką. Ryšių reguliavimo tarnyba, vadovaudamasi šiomis taisyklėmis, turi teisę ne tik konstatuoti pažeidimo faktą, bet ir priimti privalomą pašto ar pasiuntinių paslaugų teikėjui sprendimą bei imtis daug griežtesnių priemonių.

Pašto ir pasiuntinių paslaugų naudotojų skundų priežastys bei Ryšių reguliavimo tarnybos priimti sprendimai atspindi 2 lentelėje.

2 lentelė. 2005 m. pašto ir pasiuntinių paslaugų naudotojų skundų priežastys bei Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimai.

	2005 m.	2006 m.
Skundai dėl pašto ir pasiuntinių paslaugų kokybės:	22	19
sprendimai paslaugų naudotojų naudai	14	3
naudotojo naudai tenkintini iš dalies	3	2
pažeidimo nenustatyta	3	12
nepagrįsti	2	2
Skundai dėl universaliųjų pašto paslaugų teikimo:	25	22
sprendimai paslaugų naudotojų naudai arba taikus ginčo sprendimo būdas	5	4
atsakyta teisės aktų nustatyta tvarka, pateikiant išaiškinimus	8	15
nepagrįsti	12	3

⁹⁵ „Dėl ginčų tarp pašto ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjų ir naudotojų nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“. Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. liepos 20 d. įsakymas Nr. 1V-659. Žin., 2005, Nr. 91-3412

3.3. GINČŲ SPRENDIMAS KAIP

RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS FUNKCIJA

3.3.1. GINČŲ TARP ŪKIO SUBJEKTŲ SPRENDIMAS

Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba privaloma išankstine ne teismo tvarka sprendžia ginčus tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, dėl Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo reglamentuotų visuomeninių santykių⁹⁶.

Lietuvoje ginčų tarp ūkio subjektų sprendimo taisykles reglamentuoja Elektroninių ryšių įstatymo 28 straipsnis, kuris nustato, kad ginčai tarp ūkio subjektų sprendžiami išankstine ne teismo tvarka. Tai pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 137 straipsnio 2 dalies 3 punktą, 293 straipsnio 2 punktą ir 296 straipsnio 1 dalies 1 punktą reiškia galimybę kreiptis į teismą tik pasinaudojus išankstine ginčo sprendimo procedūra Ryšių reguliavimo tarnyboje. Atsižvelgiant į specifinių žinių, reikalingų teismui nagrinėjant tokio pobūdžio bylas, poreikį, Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimų apskundimas galimas tik Vilniaus apygardos teisme. Ginčų sprendimo procedūras detalizuoja Ryšių reguliavimo tarnybos tvirtinamos taisyklės⁹⁷.

Elektroninių ryšių įstatymo 28 straipsnio 23 dalyje yra numatyta ir galimybė ūkio subjektams kreiptis į Ryšių reguliavimo tarnybą siekiant ne privalomu sprendimu išspręsti ginčą, o kad ši institucija tarpininkautų ir (ar) taikintų siekiant išspręsti tokį ginčą taikiai⁹⁸.

Norint detaliau aptarti ginčų tarp ūkio subjektų taisykles, paanalizuosiu tokių ginčų sprendimų procedūrą.

Ginčų tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, sprendimo taisyklės nustato ginčų tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, sprendimo privaloma išankstine ne teismo tvarka tvarką ir sąlygas, komisijos, sprendžiančios ginčus, sudarymo tvarką, jos veiklos principus, teises ir pareigas, kitų suinteresuotų ūkio subjektų ir asmenų, dalyvaujančių ginčo sprendime, teises ir pareigas, prašymų išspręsti ginčą formos, turinio ir pateikimo, įrodymų pateikimo ir rinkimo reikalavimus, detalizuoja laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, panaikinimo ir pakeitimo pagrindus, sąlygas ir tvarką, taip pat nustato detalią ginčų nagrinėjimo procedūrą⁹⁹.

Ginčus tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, privaloma

⁹⁶ Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas // Žin., 2004, Nr. 69-2382, 28 str.

⁹⁷ I.Jarukaitis, T.Lamanauskas, M.Civilka, A.Makauskaitė. Elektroninių ryšių teisė. Vilnius, 2005, p. 53.

⁹⁸ Ten pat.

⁹⁹ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. birželio 3 d. įsakymas Nr. 1V-539 „Dėl ginčų tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, sprendimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 73-2674.

Išankstine ne teismo tvarka nagrinėja Ginčų tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, sprendimo komisija pagal Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo nustatytą kompetenciją.

Komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu, kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės

nutarimais, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais elektroninių ryšių veiklą bei šiomis Taisyklėmis.

Komisija ginčą pagal ieškovo prašymą nagrinėja viešai, išskyrus atvejus, kai būtina apsaugoti valstybės, tarnybos ar komercinės paslaptis arba užtikrinti ieškovo teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą.

Nuolatinę Komisiją sudaro Tarnybos direktorius savo įsakymu iš ne mažiau kaip 5 (penkių) narių, iš kurių yra skiriamas Komisijos pirmininkas ir Komisijos pirmininko pavaduotojas. Komisijos nariais skiriami Tarnybos valstybės tarnautojai.

Komisija turi teisę:

- 1) gauti iš ginčo šalių visą su ginčo nagrinėjimu susijusią informaciją, įskaitant ir finansinę, išlaikant konfidencialios informacijos konfidencialumą;
- 2) kviesti į posėdžius specialistus;
- 3) kviesti į posėdžius ginčo šalis ar jų atstovus;
- 4) ginčo šalių prašymu kviesti į posėdžius liudytojus, specialistus bei vertėjus;
- 5) pareikalauti, kad Komisijos paskirtas pranešėjas ar specialistai pateiktų medžiagą, informaciją ar išvadas, reikalingas Komisijos sprendimui priimti. Komisijos reikalaujama medžiaga ar dokumentų kopijos turi būti jai pateiktos per Komisijos nustatytą terminą;
- 6) sujungti ginčus į vieną ginčą ir jį išnagrinėti, jeigu Komisijos žinioje yra keli vienarūšiai ginčai, kuriuose dalyvauja tos pačios ginčo šalys, arba keli ginčai pagal vieno ieškovo reikalavimus skirtingiems atsakovams ar pagal skirtingų ieškovų prašymus tam pačiam atsakovui, jeigu, Komisijos nuomone, taip sujungus, bus greičiau ir efektyviau išnagrinėti ginčai;
- 7) siūlyti ginčo šalims sureguliuoti ginčą taikos sutartimi;
- 8) gauti iš ginčo šalių, jų atstovų ir specialistų paaiškinimus dėl ginčo žodžiu, raštu ar kita forma;
- 9) gauti iš valstybės ir savivaldybės institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų ar kitų asmenų ginčui nagrinėti reikalingą informaciją;
- 10) priimti procedūrinius sprendimus ir sprendimus;
- 11) atsisakyti priimti įrodymus, prašymus ir motyvus, jeigu jie galėjo būti pateikti anksčiau, o jų vėlesnis pateikimas užvilkins ginčo sprendimą;
- 12) kreiptis į Tarnybos direktorių dėl ginčo nagrinėjimo termino pratęsimo;
- 13) nagrinėjant ginčą naudoti su ginčo sprendimu susijusią kitais tikslais Tarnyboje gautą informaciją;
- 14) atlikti kitus veiksmus, reikalingus nagrinėjant prašymą¹⁰⁰.

Ginčo šalys, kiti suinteresuoti ūkio subjektai ir asmenys, dalyvaujantys ginčo sprendime, turi teisę:

1. susipažinti su ginčo nagrinėjimo medžiaga, išskyrus medžiagą, kuri yra valstybės, tarnybos ar komercinė kitų ūkio subjektų paslaptis arba kurią atskleidus būtų pažeista fizinio asmens teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą, daryti išrašus ir nuorašus. Atsakovas visada turi teisę susipažinti su prašymo tekstu, o ieškovas visada turi teisę susipažinti su atsiliepinimo tekstu;
2. teikti Komisijai įrodymus, paaiškinimus, argumentus ir samprotavimus, prašymus;
3. prieštarauti kitos šalies ar kitų suinteresuotų ūkio subjektų bei asmenų, dalyvaujančių ginčo nagrinėjime, prašymams, paaiškinimams, argumentams ir samprotavimams;
4. gauti Komisijos procedūrinių sprendimų ar sprendimų, priimtų nagrinėjant ginčą, nuorašus;
5. Komisijai leidus, kviestiti savo iniciatyva ir sąskaita į posėdį specialistus ir vertėjus;
6. apskųsti Komisijos sprendimus;
7. naudotis kitomis teisėmis, kurias suteikia Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas bei šios Taisyklės¹⁰¹.

Ieškovas taip pat turi teisę pakeisti prašymo pagrindą arba dalyką, padidinti ar sumažinti prašymo reikalavimus arba atsisakyti prašymo. Atsakovas turi teisę pripažinti prašymą. Šalys gali užbaigti ginčo nagrinėjimą taikos sutartimi.

Komisija ginčus nagrinėja rašytinės procedūros tvarka Komisija savo iniciatyva ar bet kurios iš ginčo šalių ar kitų suinteresuotų ūkio subjektų ar asmenų prašymu gali nuspręsti ginčą nagrinėti žodinio ginčo nagrinėjimo posėdžio metu. Dėl ginčo nagrinėjimo žodiniame ginčo

¹⁰⁰ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. birželio 3 d. įsakymas Nr. 1V-539 „Dėl ginčų tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, sprendimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 73-2674.

¹⁰¹ Ten pat.

Nagrinėjimo posėdyje Komisija nusprendžia rašytinės procedūros tvarka.

Komisija, nagrinėdama ginčą, priima:

- procedūrinius sprendimus. Procedūriniai sprendimai priimami atskirais klausimais, kuriais nesprenžiamas ginčas iš esmės. Komisijos procedūriniai sprendimai įrašomi į Komisijos posėdžio protokolą;

- sprendimus. Sprendimas priimamas nutraukus ginčo nagrinėjimą arba jį išsprendus iš esmės¹⁰².

Tarnybos sprendimas dėl ginčo yra viešas, kiek tai nepažeidžia valstybės, tarnybos, komercinės paslapties ar fizinio asmens privataus gyvenimo apsaugos. Ginčo šalys ir kiti suinteresuoti ūkio subjektai bei asmenys, dalyvavę ginčo sprendime, gavę Tarnybos sprendimą ir, manydami, kad jame nurodoma informacija yra konfidenciali, per protingą terminą turi pateikti Tarnybai dokumentą, kuriame turi būti nurodyta, kuri informacija, išdėstyta sprendimo tekste, yra konfidenciali ir negali būti viešinama. Sprendimo tekste išdėstytos teisės aiškinimo taisyklės visais atvejais yra viešos. Tarnyba gali nepripažinti ginčo šalių ir kitų suinteresuotų ūkio subjektų bei asmenų, dalyvavusių ginčo sprendime, nurodytos informacijos konfidencialia, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktai numato, kad tokia informacija negali būti konfidenciali. Jeigu Tarnyba atsisako pripažinti ginčo šalių ir kitų suinteresuotų ūkio subjektų bei asmenų, dalyvavusių ginčo sprendime nurodytos informacijos konfidencialia, apie tai ji per 5 darbo dienas informuoja informaciją pateikusią ginčo šalį, kitus suinteresuotus ūkio subjektus bei asmenis, dalyvavusius ginčo sprendime¹⁰³.

Komisijos procedūriniai sprendimai, priimti nagrinėjant ginčą, tarp jų ir sprendimai atsisakyti priimti prašymą, palikti ginčą nenagrinėtą ar sustabdyti ginčo nagrinėjimą, užkertantys kelią tolesniam ginčo nagrinėjimui, per 7 dienas nuo tokio sprendimo įteikimo suinteresuotam ūkio subjektui ar asmeniui dienos gali būti skundžiami Vilniaus apygardos teismui *mutatis mutandis* vadovaujantis Civilinio proceso kodekso XVI skyriaus antruoju skirsniu. Vilniaus apygardos teismo teisėjo nutartis dėl tokio Komisijos sprendimo neskundžiama.

Tarnybos sprendimas, kuriuo ginčas išsprendžiamas iš esmės ar ginčo nagrinėjimas nutraukiamas, per 30 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas tiesiogiai Vilniaus apygardos teismui. Tarnybos sprendimą apskundus teismui, sprendimas galioja ir yra

¹⁰² Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. birželio 3 d. įsakymas Nr. 1V-539 „Dėl ginčų tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, sprendimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 73-2674.

¹⁰³ Ten pat.

Privalomas vykdyti, išskyrus atvejus, kai teismas įstatymų nustatyta tvarka nusprendžia kitaip.

Tarnybos sprendimas (taip pat ir nagrinėjant ginčą priimti procedūriniai sprendimai) yra vykdomasis dokumentas. Jeigu šis sprendimas neįvykdomas, jis gali būti priverstinai vykdomas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Sprendimas gali būti pateikiamas vykdyti ne vėliau kaip per 10 metų nuo jo priėmimo dienos¹⁰⁴.

¹⁰⁴ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. birželio 3 d. įsakymas Nr. 1V-539 „Dėl ginčų tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, sprendimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 73-2674.

GINČŲ TARP ŪKIO SUBJEKTŲ IR GALUTINIŲ
PASLAUGŲ GAVĖJŲ
SPRENDIMAS

Ginčų tarp ūkio subjektų ir galutinių paslaugų gavėjų įgyvendina Elektroninių ryšių įstatymo 36 straipsnis. Pagrindiniai skirtumai nuo ginčų tarp ūkio subjektų nagrinėjimo yra šie:

- 1) ginčo pagal galutinio paslaugų gavėjo skundą atveju šiam nereikia mokėti Ryšių reguliavimo tarnybai užmokesčio už ginčo nagrinėjimą;
- 2) ginčo tarp dviejų elektroninių ryšių veikla besiverčiančių ūkio subjektų atveju ūkio subjektai privalo pirmiausia kreiptis į Ryšių reguliavimo tarnybą, o galutinis paslaugų gavėjas gali nuspręsti kreiptis iš karto į teismą;
- 3) ginčo pagal galutinio paslaugų gavėjo skundą atveju negali būti imamas laikinųjų apsaugos priemonių (tokių priemonių šiuo atveju gali imtis tik teismas, jei galutinis paslaugų gavėjas nuspręs į jį kreiptis);
- 4) ginčo pagal galutinio paslaugų gavėjo skundą atveju Ryšių reguliavimo tarnyba privalo imtis priemonių šalims sutaukyti (jei jos iki tol ginčo klausimu nebendravo);
- 5) Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimų pagal galutinių paslaugų gavėjų skundus apskundimas galimas ne tik Vilniaus apygardos teisme – skundžiama tiesiog bendrosios kompetencijos teismui¹⁰⁵.

Ginčų pagal galutinių paslaugų gavėjų skundus nagrinėjimo procedūrą detalizuoja Ryšių reguliavimo tarnybos tvirtinamos taisyklės, kurios ir bus aptartos, kad dar geriau suprasti šių ginčų sprendimų procedūrą.

Galutinių paslaugų gavėjų ginčų su elektroninių ryšių paslaugų teikėjais sprendimo taisyklės nustato prašymų išspręsti ginčą tarp galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų formos, turinio ir pateikimo, taip pat įrodymų pateikimo ir rinkimo reikalavimus, ginčo šalių, kitų suinteresuotų ūkio subjektų ir asmenų, dalyvaujančių ginčo sprendime teises ir pareigas, pasirengimo ginčo sprendimui procedūrą, detalią šalių taikinimo procedūrą, ginčų sprendimo iš esmės procedūrą bei sprendimo priėmimo tvarką¹⁰⁶.

Iškilus ginčui tarp elektroninių ryšių paslaugų teikėjo ir galutinio paslaugų gavėjo, kiekvienas galutinis paslaugų gavėjas turi teisę Taisyklėse nustatyta tvarka pateikti Tarnybai prašymą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo saugomas interesas. Ieškovo prašymas Tarnybai laikomas pateiktu ir tuo atveju, kai

¹⁰⁵ I.Jarukaitis, T.Lamanauskas, M.Civilka, A.Makauskaitė. Elektroninių ryšių teisė. Vilnius, 2005, p. 53, 54.

¹⁰⁶ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. balandžio 11 d. įsakymas Nr. 1V-353 „Dėl galutinių paslaugų gavėjų ginčų su elektroninių ryšių paslaugų teikėjais sprendimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 49-1642.

Kitos viešojo administravimo institucijos jų gautą prašymą persiunčia Tarnybai nagrinėti pagal kompetenciją.

Prašymas dėl paslaugų teikimo kiekio, kompleksiskumo, kokybės, atsiskaitymo, jei tokio prašymo nagrinėjimui reikalinga detali informacija, saugoma elektroninių ryšių paslaugų teikėjo apskaitos sistemoje, turi būti pateikiamas per 6 mėnesius nuo sąskaitos už ginčijamą paslaugą išrašymo dienos, o jei už paslaugas atsiskaitoma iš anksto – per 6 mėnesius nuo paslaugos gavimo

momento. Šiuo atveju termino pažeidimas nedaro tolesnio ginčo sprendimo negalimu, bet ieškovas praranda teisę reikalauti duomenų, saugomų elektroninių ryšių paslaugų teikėjo. Prašymas laikomas pateiktu, kai jį gauna Tarnyba.

Tarnyba, pasirengimo ginčo sprendimui metu ar ginčo sprendimo iš esmės metu, nustatiusi, kad Tarnybos žinioje yra kelios vienu metu bylos, kuriose dalyvauja tos pačios šalys, arba kelios bylos pagal vieno ieškovo prašymus skirtingiems atsakovams, arba pagal skirtingų ieškovų prašymus tam pačiam atsakovui, iki ginčo sprendimo iš esmės pabaigos gali sujungti šias bylas į vieną bylą ir jas nagrinėti kartu, jeigu taip sujungus ginčai bus greičiau ir teisingiau išspręsti, taip pat ir tais atvejais, kai bylose nagrinėjami reikalavimai tarpusavyje susiję ir dėl to jų negalima nagrinėti skyriumi.

Ryšių reguliavimo tarnyba atsisako priimti ieškovo prašymą, jeigu:

- 1) ginčas nėra žinybingas Tarnybai. Tokiu atveju prašymas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jo gavimo Tarnyboje dienos persiunčiamas kompetentingai institucijai ir apie tai pranešama ieškovui;
- 2) yra įsigaliojęs Tarnybos, teismo ar arbitražo sprendimas, priimtas dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, arba Tarnybos sprendimas ar teismo nutartis priimti ieškovo pateiktą atsisakymą nuo prašymo ar patvirtinti šalių taikos sutartį;
- 3) Tarnyba arba teismas sprendžia ginčą tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu;
- 4) šalys yra sudariusios susitarimą perduoti ginčą spręsti arbitražui ir atsakovas prieštarauja, kad ginčas būtų sprendžiamas Tarnyboje, bei reikalauja laikytis arbitražinio susitarimo, išskyrus ginčus, kurie pagal įstatymus negali būti sprendžiami arbitraže;
- 5) ieškovo vardu prašymą pateikė neįgalotas asmuo¹⁰⁷.

Ginčo šalys, kiti suinteresuoti ūkio subjektai ir asmenys, dalyvaujantys ginčo sprendime, turi teisę:

¹⁰⁷ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. balandžio 11 d. įsakymas Nr. IV-353 „Dėl galutinių paslaugų gavėjų ginčų su elektroninių ryšių paslaugų teikėjais sprendimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 49-1642.

- 1) susipažinti su ginčo sprendimo medžiaga, išskyrus medžiagą, kuri yra valstybės, tarnybos ar komercinė kitų ūkio subjektų paslaptis arba kurią atskleidus būtų pažeista fizinio asmens teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą, daryti išrašus ir nuorašus. Atsakovas visada turi teisę susipažinti su prašymo tekstu, o ieškovas visada turi teisę susipažinti su atsiliepimo tekstu;
- 2) teikti Tarnybai įrodymus, paaiškinimus, argumentus ir samprotavimus, prašymus;

- 3) prieštarauti kitos šalies ar kitų suinteresuotų ūkio subjektų bei asmenų, dalyvaujančių ginčo sprendime, prašymams, paaiškinimams, argumentams ir samprotavimams;
- 4) gauti Tarnybos sprendimų, priimtų sprendžiant ginčą, nuorašus;
- 5) apskųsti Tarnybos sprendimus ir naudotis kitomis teisėmis, kurias suteikia Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas bei šios Taisyklės;
- 6) ginčo šalys, nemokančios lietuvių kalbos, savo iniciatyva ir sąskaita turi teisę kviešti į komisijos posėdį vertėją¹⁰⁸.

Ieškovas taip pat turi teisę pakeisti prašymo pagrindą arba dalyką, padidinti ar sumažinti prašymo reikalavimus arba atsisakyti prašymo. Atsakovas turi teisę pripažinti prašymą. Šalys gali užbaigti ginčo sprendimą taikos sutartimi.

Tarnyba, iš esmės sprendama ginčą pagal ieškovo prašymą, turi teisę:

1. kreiptis į ieškovą dėl papildomos informacijos, įrodymų ar paaiškinimų raštu dėl prašyme keliamų reikalavimų ir nustatyti jų pateikimo terminą arba apklausti ieškovą žodžiu;
2. pareikalauti ieškovo ir (ar) atsakovo per Tarnybos nustatytą terminą pateikti įrodymus ar paaiškinimus, reikalingus nagrinėti ieškovo prašymą;
3. kviešti ieškovą, atsakovą, liudytojus, ekspertus, specialistus, kitų valstybės ar savivaldybės institucijų, kurių veiklai galėtų turėti įtakos sprendimas, atstovus dalyvauti ginčo sprendime;
4. gauti iš valstybės ir savivaldybės institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų ar kitų asmenų ginčo nagrinėjimui reikalingą informaciją;
5. sprendžiant ginčą naudoti su ginčo sprendimu susijusią kitais tikslais Tarnyboje gautą informaciją;
6. atlikti kitus veiksmus, reikalingus sprendžiant ginčą¹⁰⁹.

Ryšių reguliavimo tarnyba ginčą sprendžia rašytinės procedūros tvarka, išskyrus atvejus,

¹⁰⁸ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. balandžio 11 d. įsakymas Nr. IV-353 „Dėl galutinių paslaugų gavėjų ginčų su elektroninių ryšių paslaugų teikėjais sprendimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 49-1642.

¹⁰⁹ Ten pat.

Kai bet kurios iš ginčo šalių ar kitų suinteresuotų ūkio subjektų, ar asmenų, dalyvaujančių ginčo sprendime prašymu arba savo iniciatyva nusprendžia, kad ginčas gali būti geriau išspręstas posėdyje žodinio sprendimo tvarka. Tarnyba informuoja šalis apie tokį posėdį, tačiau jų neatvykimas nekliudo spręsti ginčą.

Ginčo sprendimas posėdyje yra viešas, išskyrus atvejus, kai Tarnyba, siekdama apsaugoti valstybės, tarnybos ar komercines paslaptis arba užtikrinti asmens teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą, nusprendžia spręsti ginčą uždareme posėdyje.

Tarnyba turi teisę atsisakyti priimti įrodymus, prašymus, motyvus ar kitą informaciją, jeigu ji galėjo būti pateikta anksčiau, o jos vėlesnis pateikimas užvilkins ginčo sprendimą.

Ginčas Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyboje turi būti išspręstas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo ginčo sprendimo iš esmės pradžios. Jeigu ginčo sprendimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitomis organizacinėmis priemonėmis, dėl kurių ginčo sprendimas gali užsitęsti ilgiau, Tarnybos motyvuotu procedūriniu sprendimu ginčo sprendimo terminas gali būti pratęstas.

Ryšių reguliavimo tarnybos sprendime turi būti nurodyta:

- 1) sprendimo priėmimo data ir vieta;
- 2) sprendimą priėmusios institucijos pavadinimas, valstybės tarnautojo, išsprendusio ginčą, pareigos, vardas ir pavardė (komisijos narių vardai, pavardės), ginčo šalių vardai, pavardės (juridinių asmenų pavadinimai, kodai), adresai bei jų atstovų vardai, pavardės (juridinių asmenų pavadinimai, buveinių adresai);
- 3) ieškovo reikalavimai;
- 4) atsakovo paaiškinimai;
- 5) nustatytos ginčo aplinkybės;
- 6) aplinkybės, kuriomis grindžiamas Tarnybos sprendimas;
- 7) teisės aktai, kuriais Tarnyba vadovavosi, nuorodos į konkrečias normas, kurios buvo taikomos;
- 8) sprendimas tenkinti, iš dalies tenkinti ar netenkinti pareiškėjo reikalavimo;
- 9) sprendimo apskundimo terminas ir tvarka.

Ginčo šalims pateikiamas išsamus motyvuotas Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimas dėl ginčo.

Ginčo sprendimo procedūra Tarnyboje gali būti atnaujinta *mutatis mutandis* vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso¹¹⁰ XVIII skyriuje nustatyta tvarka.

¹¹⁰ Žin., 2002, Nr. 36-1340.

Tarnybos procedūriniai sprendimai, priimti sprendžiant ginčą, tarp jų ir sprendimai atsisakyti priimti prašymą, palikti prašymą nenagrinėtą ar sustabdyti ginčo sprendimą, užkertantys kelią tolesniam ginčo sprendimui, per 7 dienas nuo tokio sprendimo įteikimo ieškovui dienos gali būti skundžiami Vilniaus apygardos teismui, *mutatis mutandis* vadovaujantis Civilinio proceso kodekso XVI skyriaus antruoju skirsniu. Vilniaus apygardos teismo teisėjo nutartis dėl tokio Tarnybos sprendimo neskundžiama.

Ginčo šalys, nesutinkančios su Tarnybos sprendimu, turi teisę per 30 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos jį apskųsti bendrosios kompetencijos teismui Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Tarnybos sprendimą apskundus teismui, sprendimas galioja ir yra privalomas vykdyti, išskyrus atvejus, kai teismas įstatymų nustatyta tvarka nusprendžia kitaip.

Tarnybos sprendimas (taip pat ir sprendžiant ginčą priimti procedūriniai sprendimai) yra vykdomasis dokumentas. Jeigu šis sprendimas neįvykdomas, jis gali būti priverstinai vykdomas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Sprendimas gali būti pateikiamas vykdyti ne vėliau kaip per 10 metų nuo jo priėmimo dienos¹¹¹.

¹¹¹ Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. balandžio 11 d. įsakymas Nr. IV-353 „Dėl galutinių paslaugų gavėjų ginčų su elektroninių ryšių paslaugų teikėjais sprendimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 49-1642.

Teismui gali būti skundžiami Ryšių reguliavimo tarnybos teisės aktai ar jų nepriėmimas per nustatytus terminus:

- procedūriniai sprendimai, priimti nagrinėjant ginčą tarp ūkio subjektų, per 7 dienas nuo tokio sprendimo įteikimo suinteresuotam ūkio subjektui ar asmeniui dienos gali būti skundžiami Vilniaus apygardos teismui;
- sprendimas, kuriuo ginčas tarp ūkio subjektų išsprendžiamas iš esmės ar ginčo nagrinėjimas nutraukiamas, per 30 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos teismui;
- sprendimas dėl ginčo pagal galutinių paslaugų gavėjų skundus per 30 dienų nuo skundžiamo sprendimo priėmimo gali būti skundžiamas bendrosios kompetencijos teismui;
- sprendimai dėl ginčo pagal pašto, pasiuntinių paslaugų teikėjų ar naudotojų skundus per 30 dienų nuo jų priėmimo dienos gali būti skundžiamas teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka;
- Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimas skirti ekonominę sankciją skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis;
- Ūkio subjektai turi teisę apskusti neteisėtus Ryšių reguliavimo tarnybos pareigūnų veiksmus Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriui. Skundas pateikiamas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo sužinojimo apie skundžiamus veiksmus dienos. Jeigu asmenys nesutinka su Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus sprendimu arba Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius nepriėmė sprendimo per 10 dienų, asmenys turi teisę paduoti skundą teismui¹¹².

Analizuojant ginčų sprendimo funkciją svarbu suprasti, kad ji savo esme labai skiriasi nuo kitų nacionalinės reguliavimo institucijos (Ryšių reguliavimo tarnybos) funkcijų. Speciali teisėjų kolegija ginčams dėl teisingumo tarp bendrosios kompetencijos ir administracinio teismo spręsti 2004 m. kovo 26 d. nutartyje atskyrė Ryšių reguliavimo tarnybos telekomunikacijų veiklos reguliavimo ir priežiūros srityje vykdomas viešojo administravimo funkcijas nuo ginčų tarp telekomunikacijų paslaugų teikėjų ir gavėjų bei ginčų tarp telekomunikacijų operatorių

¹¹² <http://www.rtt.lt>

nagrinėjimo funkcijų (tai yra išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijos funkcijų). Šios funkcijos negali būti laikomos kylančiomis iš administracinių teisinių santykių. Tokie ginčai kyla iš civilinių teisinių santykių. Ta aplinkybė, kad civilinį dviejų subjektų ginčą išnagrinėjo viešojo administravimo subjektas, kurio kompetencijai įstatymas priskiria tokio pobūdžio ginčų nagrinėjimą išankstine ne teismo tvarka, nekeičia santykių, iš kurių kilęs ginčas, pobūdžio. Šie teisėjų kolegijos argumentai reiškia, kad ne tik galutiniam Ryšių reguliavimo

tarnybos sprendimui, bet ir pačiai ginčų sprendimo procedūrai gali būti taikoma ne Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta peržiūros administraciniuose teismuose bei Vyriausiojoje administracinių ginčų komisijoje procedūra, o tik Elektroninių ryšių įstatyme ir Civilinio proceso kodekse nustatytos procedūros¹¹³.

Pažymėtina, kad Specialios teisėjų kolegijos nagrinėjo ginčus dėl teisingumo tarp bendrosios kompetencijos ir administracinio teismo spręsti, todėl aptarsiu Specialiosios teisėjų kolegijos nutartis, kuriose buvo nagrinėjamas teisingumo klausimas.

Dėl rūšinio teisingumo 2005 m. gruodžio 20 d.¹¹⁴ Specialioji teisėjų kolegija išnagrino Vilniaus apygardos teismo prašymą išspręsti ginčo pagal ieškovų AB „Lietuvos radijo ir televizijos centras“ ir UAB „Balticum TV“ ieškinį atsakovui Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybai, trečiajam asmeniui – AB „Lietuvos telekomas“, dėl Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos pažeidimų vykdant viešąjį konkursą suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) skaitmeninės antžeminės televizijos siuntimo tinkluose ir konkurso rezultatų panaikinimo, rūšinio teisingumo klausimą.

Specialioji teisėjų kolegija konstatavo, kad minėtas ginčas yra teisingas administraciniam teismui.

Specialioji teisėjų kolegija pažymėjo, kad Ryšių reguliavimo tarnyba (viešojo administravimo subjektas), teisės aktų nustatyta tvarka išduoda leidimus naudoti elektroninių ryšių išteklius, veikia viešojo administravimo srityje.

Minėtoje byloje ginčas kilo dėl to, jog ieškovai iš dalies nesutiko su viešojo konkurso suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) skaitmeninės antžeminės televizijos siuntimo tinkluose rezultatais ir prašė iš dalies panaikinti tiek Komisijos sprendimą, tiek Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymą „Dėl viešojo konkurso suteikti teisę naudoti radijo dažnius

¹¹³ I.Jarukaitis, T.Lamanauskas, M.Civilka, A.Makauskaitė. Elektroninių ryšių teisė. Vilnius, 2005, p. 54, 55.

¹¹⁴ Specialiosios teisėjų kolegijos 2005 m. gruodžio 20 d. nutartis „Dėl ginčo dėl viešojo konkurso suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) rezultatų panaikinimo ir kt., rūšinio teisingumo“.

(kanalus) skaitmeninės antžeminės televizijos siuntimo tinkluose laimėtojų patvirtinimo“ ir įpareigoti Ryšių reguliavimo tarnybą atmesti AB „Lietuvos telekomas“ pasiūlymą arba iš naujo įvertinti šios bendrovės pateiktus Konkurso dokumentus.

Specialioji teisėjų kolegija pažymėjo, kad viešasis konkursas, vykdomas Elektroninių ryšių įstatymo 52 straipsnio 2 punkto, 54 straipsnio pagrindu, yra sudėtinė leidimo naudoti elektroninių

ryšių išteklius proceso dalis. Nuo šio viešojo konkurso rezultatų ir priklauso, ar minėtas leidimas (kurį išduodama Ryšių reguliavimo tarnyba – viešojo administravimo subjektas veikia viešojo administravimo srityje) bus išduotas, ir jeigu taip – tai kokio apimtimi.

Remdamasi visais išdėstytais argumentais, o taip pat atsižvelgdama į Elektroninių ryšių įstatymo X skirsnyje (71 – 76 straipsniai) įtvirtintus Ryšių reguliavimo tarnybos valdingus įgalinimus informacijos gavimo ir šio Įstatymo laikymosi priežiūros srityje, Specialioji teisėjų kolegija sprendžia, kad ieškovų keliamas ginčas savo teisine prigimtimi yra ginčas dėl teisės viešojo administravimo srityje. Šis ginčas pagal įstatymuose įtvirtintas ginčų rūšinio teisingumo taisykles, nagrinėtinas ne bendrosios kompetencijos, bet administraciniame teisme¹¹⁵.

Speciali teisėjų kolegija 2004 m. kovo 26 d.¹¹⁶ ginčams dėl teisingumo tarp bendrosios ir administracinio teismo spęsti, išnaginėjo Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo prašymą išspręsti bylos, iškeltos pagal pareiškėjo UAB „Bitė GSM“ skundą atsakovui Ryšių reguliavimo tarnybai, trečiajam suinteresuotam asmeniui AB „Lietuvos telekomas“ dėl sprendimų panaikinimo, rūšinio teisingumo klausimą.

Specialioji teisėjų kolegija konstatavo, kad byla nagrinėtina bendrosios kompetencijos teismo.

Kolegija pažymėjo, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos telekomunikacijų įstatymo 6 straipsnio 1 dalimi, Ryšių reguliavimo tarnyba yra telekomunikacinę veiklą reguliuojanti ir prižiūrinti savarankiška valstybės įstaiga, veikianti pagal šį ir kitus įstatymus bei savo nuostatus. Tačiau be viešojo administravimo funkcijų, kurias Ryšių reguliavimo tarnyba vykdo telekomunikacinės veiklos reguliavimo ir priežiūros srityje, minėtas įstatymas taip pat numato, kad Ryšių reguliavimo tarnyba nagrinėja ginčus tarp telekomunikacijų paslaugų teikėjų ir gavėjų bei ginčus tarp telekomunikacijų operatorių dėl tinklų sujungimo¹¹⁷.

Nagrinėjamu atveju ginčas kilo tarp dviejų privačių ūkio subjektų, vykdančių telekomunikacinę veiklą, dėl jų sudarytos sutarties vykdymo ir apmokėjimo už paslaugas, teikiamas pagal šią sutartį, tai yra ginčas iš esmės kilo iš civilinių teisinių santykių. Ta aplinkybė,

¹¹⁵ Specialiosios teisėjų kolegijos 2005 m. gruodžio 20 d. nutartis „Dėl ginčo dėl viešojo konkurso suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) rezultatų panaikinimo ir kt., rūšinio teisingumo“.

¹¹⁶ Specialios teisėjų kolegijos 2004 m. kovo 26 d. nutartis „Dėl sprendimų panaikinimo, rūšinio teisingumo“.

¹¹⁷ Ten pat.

Kad civilinį dviejų ūkio subjektų ginčą išnaginėjo viešojo administravimo subjektas, kurio kompetencijai įstatymas priskiria tokio pobūdžio ginčų nagrinėjimą išankstine ne teismo tvarka, nekeičia santykių, iš kurių yra kilęs ginčas, pobūdžio. O atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.1 straipsnio prasmę, pagrindinis kriterijus, pagal kurį nustatoma, ar santykis yra civilinis, yra santykio pobūdis, jo turinys. Taigi, nagrinėjamu atveju ginčas laikytinas kilusiu iš

civilinių teisinių santykių. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 22 straipsniu, ginčus, kilusius iš tokių santykių, nagrinėja bendrosios kompetencijos teismai. Speciali teisėjų kolegija ginčams dėl teisingumo tarp bendrosios kompetencijos ir administracinio teismo spręsti, nutarė, kad byla, iškelta pagal pareiškėjo UAB „Bitė GSM“ skundą atsakovui Ryšių reguliavimo tarnybai, trečiajam suinteresuotam asmeniui AB „Lietuvos telekomas“ dėl sprendimų panaikinimo, teisinga bendrosios kompetencijos teismui¹¹⁸.

Pažymėtina, kad rūšinio teisingumo klausimas gali iškilti dar ne vieną sykį, tačiau tokių ginčų būna gana retai ir jie Specialios teisėjų kolegijos yra išsprendžiami motyvuotai ir atsižvelgiant į visas reikšmingas aplinkybes.

Susipažinus su Specialios teisėjų kolegijos nutartimis dėl rūšinio teisingumo, toliau bus analizuojamos ir kelios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo priimtose nutartyse.

2006 m. kovo 3 d. Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija uždareme teismo posėdyje išnagrinėjo administracinę bylą Nr. I-547-20/2006 pagal pareiškėjos UAB „Omnitel“ skundą atsakovui Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybai dėl įsakymų panaikinimo¹¹⁹.

Pareiškėja UAB „Omnitel“ skundu prašė panaikinti Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005-09-28 įsakymą Nr. 1V-821 „Dėl ūkio subjekto UAB „Omnitel“, turinčio didelę įtaką balso skambučių užbaigimo UAB „Omnitel“ viešajame judriojo telefono ryšio tinkle rinkoje“ ir 2005-09-28 Tarnybos direktoriaus įsakymo Nr. 1V-822 „Dėl balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkos apibrėžimo“ 2.1 p. Pareiškėja nurodė, kad Tarnyba netinkamai atliko atitinkamos rinkos tyrimą, ataskaitoje, kurios pagrindu buvo priimti skundžiami įsakymai, padarė fakto klaidų, nepagrindė esminių išvadų ir apibendrinimų. Kai kurios įsakymų Nr. 1V-821 ir Nr. 1V-822 nuostatos, pareiškėjos manymu, pažeidžia Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 2 straipsnį ir 17 straipsnio 6 dalį.

¹¹⁸ Specialios teisėjų kolegijos 2004 m. kovo 26 d. nutartis „Dėl sprendimų panaikinimo, rūšinio teisingumo“.

¹¹⁹ Vilniaus apygardos administracinio teismo 2006 m. kovo 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-547-20/2006.

Atsakovas Ryšių reguliavimo tarnyba savo atsiliepime teigė, kad pareiškėjos skundas yra nepagrįstas.

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija pareiškėjos UAB „Omnitel“ skundo netenkino ir atmetė kaip nepagrįstą.

Teismas nustatė, kad pagal Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 16 straipsnio

1 dalį, Ryšių reguliavimo tarnybos atliekamo rinkos tyrimo tikslas – siekti, kad elektroninių ryšių srityje būtų užtikrinta veiksminga konkurencija, o didelę įtaką turintiems ūkio subjektams būtų užkirstas kelias piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje. Rinkos tyrimas suprantamas kaip procesas, kurio metu nustatoma, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, įvardijami didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintys ūkio subjektai bei parenkami įpareigojimai jiems.

Teismas padarė išvadą, kad Ryšių reguliavimo tarnyba, atlikdama rinkos tyrimą, laikėsi Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 16 straipsnyje nustatytą derinimo procedūrą, kurių metu pastabų dėl ataskaitos nebuvo pateikta.

Vilniaus apygardos administracinis teismas nagrinėdamas minėtą administracinę bylą konstatavo, kad analizuojant Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 16 ir 17 straipsniuose Ryšių reguliavimo tarnybai suteiktų teisių pobūdį matyti diskrecijos vyravimas, tai yra tarnyba turi tam tikrą veiksmų laisvę, sprendama ir įgyvendinama jai pavestas funkcijas rinkos tyrimo ir įpareigojimų nustatymo aspektais. Įpareigojimų didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams nustatymo aspektu Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme įtvirtina minimalius standartus ir reikalavimus, kurių nustatydamas įpareigojimus privalo laikytis Ryšių reguliavimo tarnyba. Atsižvelgdama į bendruosius administracinės teisės principus (proporcingumo, teisinio apibrėžtumo, teisėtų lūkesčių apsaugos, nediskriminavimo, teisės būti išklausytam ir kt.) atitinkamai telekomunikacijų rinkai parinkti konkrečius įstatyme numatytus įpareigojimus, Tarnybai yra palikta diskrecija.

Teismas nustatė, kad balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkos tyrimo ataskaita ir jos metu surinkti įrodymai patvirtina, jog Ryšių reguliavimo tarnyba visapusiškai, pilnutinai ir objektyviai išnagrinėjo bei įvertino visas bylos aplinkybes. Atsižvelgiant į tai, teismas daro išvadą, kad Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymas Nr. 1V-821 „Dėl ūkio subjekto UAB „Omnitel“, turinčio didelę įtaką balso skambučių užbaigimo UAB „Omnitel“ viešajame judriojo telefono ryšio tinkle rinkoje“ ir Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-822 „Dėl balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkos apibrėžimo“ 2.1 p. yra teisėti ir pagrįsti, todėl juos naikinti nėra teisinio pagrindo¹²⁰.

¹²⁰ Vilniaus apygardos administracinio teismo 2006 m. kovo 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-547-20/2006.

2006 m. gruodžio 18 d.¹²¹ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija apeliacine tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo AB „TEO LT“ apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2006 m. gegužės 15 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo AB „Lietuvos telekomas“ (šiuo metu – AB „TEO LT“) skundą atsakovui Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybai dėl įsakymų panaikinimo.

Pareiškėjas kreipėsi į teismą ir prašė panaikinti Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymą Nr. 1V-1166 „Dėl ūkio subjekto AB „Lietuvos telekomas“, turinčio didelę įtaką skambučių užbaigimo AB „Lietuvos telekomas“ viešajame ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ ir 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-1165 „Dėl skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose telefono ryšio tinkluose, teikiamuose fiksuotoje rinkoje, rinkos apibrėžtumo 2.1 punktą.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2006 m. gegužės 15 d. sprendimu pareiškėjo skundą atmetė.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 89 straipsnio 1 dalies 3 punkte yra įtvirtinta principinė procedūrinių pažeidimų įtakos viešojo administravimo akto teisėtumo vertinimui taisyklė: skundžiamas aktas turi būti panaikintas, jeigu jis yra neteisėtas dėl to, kad jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą. Ši įstatyminė nuostata reiškia, kad ne kiekvienas formalios procedūros pažeidimas yra pagrindas pripažinti priimtą administracinį aktą neteisėtu, jeigu įstatymas tiesiogiai nenustato tokios procedūros pažeidimo pasekmės; kriterijus, pagal kurį turi būti vertinama procedūros pažeidimo įtaka priimto administracinio akto teisėtumui, yra tikimybė, kad dėl šio pažeidimo buvo priimtas nepagrįstas sprendimas (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴-416/2005; Administracinių teismų praktika Nr. 7, psl. 131 – 138)¹²².

Nagrinėdama apeliacinį skundą teisėjų kolegija padarė išvadą, kad nustatytas procedūrinis pažeidimas, ta apimtimi, kuria buvo neįvertintos pareiškėjo pastabos dėl nediskriminavimo įpareigojimo taikymo, galėjo turėti įtakos objektyviam visų su skundžiamo Įsakymo Nr. 1V-1166 3.2 punkte nustatyto nediskriminavimo įpareigojimu susijusių aplinkybių įvertinimui ir nustatyto nediskriminavimo įpareigojimo pagrįstumui, todėl, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 89 straipsnio 1 dalies 3 punktu, yra pagrindas iš dalies tenkinti apeliacinį skundą ir panaikinti Įsakymo Nr. 1V-1166 3.2 punktą ta apimtimi, kuria pareiškėjas iš esmės ginčija jį.

¹²¹ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegijos 2006 m. gruodžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶-2202/2006, kat. 25.

¹²² Ten pat.

Taigi, nagrinėjamu atveju Įsakymo Nr. 1V-1166 3.2 punktas naikintinas ta apimtimi, kuria jis nustato, kad AB „TEO LT“ taikomos skambučių užbaigimo AB „TEO LT“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugos sąlygos negali priklausyti nuo tos aplinkybės, kad skambutis buvo inicijuotas užsienio (ne Lietuvos Respublikos) valstybės teritorijoje esančiame viešajame telefono ryšio tinkle. Šia apimtimi nediskriminavimo įpareigojimo taikymo klausimas gražinamas atsakovui spręsti iš naujo¹²³.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija 2006 m. gruodžio 18 d.¹²⁴ apeliacine tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal AB „Lietuvos telekomas“ (dabar – AB „TEO LT“) apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2006 m. gegužės 22 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo AB „Lietuvos telekomas“ skundą atsakovui Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybai dėl įsakymų panaikinimo.

Pareiškėja AB „Lietuvos telekomas“ kreipėsi į administracinį teismą prašydama panaikinti Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2006 m. sausio 18 d. įsakymą Nr. 1V-78 „Dėl ūkio subjekto AB „Lietuvos telekomas“, turinčio didelę įtaką didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos rinkoje“ ir Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2006 m. sausio 18 d. įsakymą Nr. 1V-77 „Dėl didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos rinkos apibrėžimo“ 2 punktą.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2006 m. gegužės 22 d. sprendimu pareiškėjos skundą atmetė.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija konstatavo, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas sprendimą atmeti AB „Lietuvos telekomas“ skundą iš esmės grindė tuo, kad teisės aktais nustatyta rinkos tyrimo procedūra nebuvo pažeista. Vilniaus apygardos administracinis teismas nevertino atlikto rinkos tyrimo turinio, motyvuodamas rinkos tyrimo specifika ir tuo, kad rinkos tyrimas yra ekonominis vertinimas, o pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 3 straipsnio 2 dalį teismas nevertina ginčijamo administracinio akto bei veiksmų (neveikimo) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu, o tik nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar aktas (veika) neprieštaruoja tikslams bei uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo atitinkamus įgaliojimus.

Teisėjų kolegijos nuomone, šioje byloje teismas, vertindamas atsakovo atliktą atitinkamos rinkos apibrėžimą, turėjo neapsiriboti formalių procedūrinių reikalavimų laikymosi tikrinimu, bet iš esmės analizuoti pareiškėjo nurodytus argumentus bei įrodymus, kuriais grindžiama tai, kad

¹²³ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegijos 2006 m. gruodžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶-2202/2006, kat. 25.

¹²⁴ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegijos 2006 m. gruodžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁷-2203-06, kat. 7.6.

atsakovas netinkamai apibrėžė atitinkamą rinką ir netinkamai atliko konkurencijos veiksmingumo atitinkamoje rinkoje tyrimą, tai yra patikrinti, ar įrodymai, kuriais rėmėsi atsakovas, apibrėždamas atitinkamą rinką, patikimi, nuoseklūs ir išsamūs; ar surinkti ir panaudoti visi įrodymai, svarbūs atitinkamos rinkos apibrėžimui, ar nesirėmė atsakovas mažai reikšmingais ir prieštariniais dalykais ir pan.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija padarė išvadą, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas iš esmės nenagrinėjęs pareiškėjo skunde išdėstytų pagrindinių

pareiškėjo skundo argumentų dėl atsakovo netinkamai atlikto rinkos apibrėžimo, dėl to, kad atsakovo surinkti įrodymai neapėmė visos informacijos, į kurią turi būti atsižvelgiama apibrėžiant atitinkamą rinką, dėl netinkamo pareiškėjo padėties šioje rinkoje nustatymo ir kt., neatliko anksčiau apibrėžtos privalomos teisinės ekonominių duomenų teisinės kvalifikacijos kontrolės. Dėl šių priežasčių bylos esmė liko neatskleista, todėl byla gražintina pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo (Administracinių bylų teisenos įstatymo 86 straipsnis, 133 straipsnis, 142 straipsnio 1 dalis).

Be to, teismas nevertino ir sprendime nepasisakė dėl pareiškėjo nurodomo procedūrinio pažeidimo įtakos individualaus teisės akto teisėtumui bei pagrįstumui ir tai yra pagrindas teismo sprendimą naikinti (Administracinių bylų teisenos įstatymo 86 straipsnis, 133 straipsnis, 142 straipsnio 1 dalis)¹²⁵.

¹²⁵ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegijos 2006 m. gruodžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁷-2203-06, kat. 7.6.

IŠVADOS

1. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba – viešojo administravimo subjektas, anksčiau buvęs kaip savarankiška Vyriausybės įstaiga, tačiau vėliau, pasikeitus Tarnybos teisiniam statusui, tapęs savarankiška valstybės įstaiga.
2. Ryšių reguliavimo tarnybai vadovauja direktorius, kuris atlieka išties daug funkcijų. Viena iš direktoriaus atliekamų funkcijų yra įsakymų leidyba, pvz.: „Dėl universaliųjų

pašto paslaugų teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių patvirtinimo“; „Dėl Ginčų tarp pašto paslaugų teikėjų ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjų nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“; „Dėl radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ ir pan.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba atlieka daug įvairių funkcijų, tačiau magistro darbe buvo išskirtos pagrindinės iš jų. Viena iš Tarnybos atliekamų funkcijų yra įvairių taisyklių rengimas ir tvirtinimas. Taisyklių parengimas ir tvirtinimas padeda sureguliuoti elektroninių ryšių paslaugų teikimą, nustatyti ginčų sprendimo taisykles ir išspręsti iškilusius ginčus ir pan.
4. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyboje nagrinėjami vartotojų skundai. Magistro darbe išanalizuota elektroninių ryšių paslaugų vartotojų skundų statistika 2001 – 2006 m. ir nustatyta, kad nuo 2001 metų elektroninių ryšių paslaugų vartotojų skundų skaičius nuolat auga, o tai rodo, kad vartotojai labiau pasitiki jų teises ginančia institucija – Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba.
5. Tarnyboje taip pat nagrinėjami ir naudotojų skundai, kurių skaičius nuo 2001 metų turėjo tendenciją augti, tačiau 2006 metais pašto ir pasiuntinių paslaugų naudotojų skundų skaičius sumažėjo. Darytina išvada, kad pašto ir pasiuntinių paslaugų naudotojai į Ryšių reguliavimo tarnybą dažniausiai kreipiasi dėl pašto siuntų apgadinimo ar dingimo bei dėl pašto siuntų netinkamo pristatymo ar įteikimo.
6. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba privaloma išankstine ne teismo tvarka sprendžia ginčus tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas. Tik pasinaudojus išankstine ginčo sprendimo procedūra Ryšių reguliavimo tarnyboje, galima kreiptis į teismą, apskundžiant Tarnybos priimtus sprendimus.
7. Ryšių reguliavimo tarnyba aktyviai vykdo ir dar vieną jai priskirtą funkciją – nagrinėja ginčus tarp ūkio subjektų ir galutinių paslaugų gavėjų. Minėti ginčai sprendžiami

vadovaujantis Ryšių reguliavimo tarnybos tvirtinamomis taisyklėmis, kuriose detalizuojama tokių ginčų sprendimo procedūra.

8. Ryšių reguliavimo tarnybos sprendimai gali būti ginčijami teisme. Būna atveju, kai yra sudaromos Specialios teisėjų kolegijos, kurios nagrinėja ginčus dėl rūšinio teisingumo. Administraciniuose teismuose dažniausiai nagrinėjami ginčai dėl Ryšių reguliavimo tarnybos įsakymų panaikinimo.

SANTRAUKA

LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA (KOMPETENCIJA IR VEIKLOS PRAKTIKA)

Magistro darbo tema yra „Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba (kompetencija ir veiklos praktika)“.

Magistro darbe analizuojama Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba, kaip viena iš viešojo administravimo subjektų, aptariama Tarnybos kompetencija ir veiklos praktika.

Ryšių reguliavimo tarnyba ir kitos valstybės institucijos pagal Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo nustatytą kompetenciją reguliuoja elektroninių ryšių veiklą.

Magistro darbo tema buvo pasirinkta neatsitiktinai. Kadangi elektroninių ryšių sektorius yra vienas dinamiškiausių, sparčiausiai besiplečiančių ekonomikos sektorių, kuriam būdinga vis didėjanti paslaugų teikėjų ir pačių paslaugų įvairovė, o Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos veikla yra reguliuoti Lietuvos informacijos ir ryšių sektorių, skatinti konkurenciją, užtikrinti vartotojų apsaugą bei atlikti įrenginių rinkos priežiūrą, todėl išties naudinga ir aktualu nagrinėti Ryšių reguliavimo tarnybos veiklą bei kompetenciją.

Magistro darbe remiamasi svarbiausiais galiojančiais teisės aktais, kurie leidžia kuo išsamiau susipažinti su Ryšių reguliavimo tarnybos veikla ir atskleisti šios Tarnybos kompetenciją ir ypatumus.

SUMMARY

LITHUANIAN COMMUNICATIONS REGULATORY AUTHORITY (COMPETENCES AND ACTIVITY PRACTICE)

Subject of master thesis is „Lithuanian Communications Regulatory Authority (competences and activity practice)“.

The master thesis analyzes Lithuanian Communications Regulatory Authority as one of the entities of public administration; competences and activity practice of the Authority are discussed.

Communications Regulatory Authority and other state institutions regulate activity of electronic communications under competences provided for in the Law on Electronic Communications of the Republic of Lithuania.

The choice of subject for master thesis was not accidental. As the sector of electronic communications is one of the most dynamic and developing sectors of economy characterized by increasing variety of providers of services and services themselves and the activity of Lithuanian Communications Regulatory Authority is to regulate Lithuanian sector of information and communications, promote competition, ensure protection of consumers and perform market supervision of equipment, therefore it is in fact useful and purposeful to analyze activity and competences of Communications Regulatory Authority.

Master thesis is based on the main legal acts in force which allow presentation of activity of Communications Regulatory Authority and revealing of competences and characteristics of this Authority.

LITERATŪRA

NORMINIAI TEISĖS AKTAI

1. Lietuvos Respublikos Konstitucija // Žin., 1992, Nr. 33-1014.
2. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas // Žin., 2002, Nr. 36-1340.
3. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymas // Žin., 2006, Nr. 77-2975.
4. Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas // Žin., 2004, Nr. 69-2382.
5. Lietuvos Respublikos pašto įstatymas // Žin., 2004, Nr. 2125.
6. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas // Žin., 1999, Nr. 66-2130, 2002, Nr. 45-1708.
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ // Žin., 1993, Nr. 28-655; 1998, Nr. 37-977; 1999, Nr. 104-3005; 2002, Nr. 13-5056.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gegužės 30 d. nutarimas Nr. 617 „Dėl valstybės įmonės Valstybinės radijo dažnių tarnybos reorganizavimo į Vyriausybės įstaigą Ryšių reguliavimo tarnybą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės“ // Žin., 2000, Nr. 46-1316.
9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. liepos 10 d. nutarimas Nr. 798 „Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos nuostatų ir Ryšių reguliavimo tarnybos tarybos nuostatų patvirtinimo“ // Žin., 2000, Nr. 57-1687.
10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimas Nr. 1029 „Dėl Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos nuostatų patvirtinimo“ // Žin., 2004, Nr. 131-4734.
11. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos struktūra patvirtinta direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1V-1171.
12. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Administracinio departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.
13. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Teisės departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.
14. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Radijo spektro kontrolės departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.

15. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Rinkos priežiūros departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. lapkričio 14 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-974.
16. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Radijo ryšio departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.
17. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Pašto departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.
18. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Elektroninių ryšių departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.
19. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Strategijos departamento nuostatai. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-154.
20. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos Vidaus darbo reglamentas. Ryšių reguliavimo tarnyba, 2005 m. vasario 11 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1V-148.
21. Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. balandžio 8 d. įsakymas Nr. 1V-340 „Dėl Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 49-1641.
22. Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. spalio 27 d. įsakymas Nr. 1V-923 „Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2003 m. spalio 16 d. įsakymo Nr. 1V-129 „Dėl Abonento teisės išlaikyti abonentinį numerį, keičiant telefono ryšio paslaugų teikėją ar paslaugų teikimo vietą bei būdą, užtikrinimo sąlygų patvirtinimo“ pakeitimo“.
23. „Dėl Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 8 d. įsakymo Nr. 1V-1091 „Dėl elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo ir papildymo“ // Žin., 2005, Nr. 147-5385.
24. „Dėl Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. birželio 10 d. įsakymo Nr. 1V-562 „Dėl elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo taisyklių“ patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 76-2786.
25. Ryšių reguliavimo tarnybos 2002 m. gruodžio 20 d. įsakymas Nr. 197 „Dėl telekomunikacijų tinklų sujungimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2002, Nr. 125-5704.
26. Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1160 „Dėl elektroninių ryšių paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 152-5627.
27. Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. balandžio 11 d. įsakymas Nr. 1V-353 „Dėl Galutinių paslaugų gavėjų ginčų su elektroninių ryšių paslaugų teikėjais sprendimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 49-1642.

28. Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. birželio 3 d. įsakymas Nr. 1V-539 „Dėl Ginčų tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, sprendimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 73-2674.
29. Ryšių reguliavimo tarnybos 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymas Nr. 1V-297 „Dėl rinkos tyrimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2004, Nr. 141-5174.
30. Ryšių reguliavimo tarnybos 2006 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. 1V-1399 „Dėl rinkos tyrimo taisyklių pakeitimo“ // Žin., 2007, Nr. 2-117.
31. Ryšių reguliavimo tarnybos 2002 m. spalio 14 d. įsakymas Nr. 138 „Dėl Radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių techninio reglamento patvirtinimo“ // Žin., 2002, Nr. 104-4683.
32. Ryšių reguliavimo tarnybos 2004 m. birželio 30 d. įsakymas Nr. 1V-150 „Dėl bendrųjų pasiuntinių paslaugų teikimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ // Žin., 2004, Nr. 107-4023.
33. Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. 1V-625 „Dėl universaliųjų pašto paslaugų teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 83-3100.
34. Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. liepos 18 d. įsakymas Nr. 1V-656 „Dėl ginčų tarp pašto paslaugų teikėjų ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjų nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 90-3403.
35. Ryšių reguliavimo tarnybos 2005 m. liepos 20 d. įsakymas Nr. 1V-659 „Dėl ginčų tarp pašto ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjų ir naudotojų nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2005, Nr. 91-3412.
36. Ryšių reguliavimo tarnybos 2004 m. rugsėjo 9 d. įsakymas Nr. 1V-274 „Dėl leidimų pašto paslaugų teikėjams išdavimo ir pašto paslaugų teikimo taisyklės“ // Žin., 2004, Nr. 139-5083.
37. Ryšių reguliavimo tarnybos 2006 m. gruodžio 15 d. įsakymas Nr. 1V-1328 „Dėl Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento patvirtinimo“ // Žin., 2006, Nr. 138-5286.
38. Ryšių reguliavimo tarnybos 2002 m. gruodžio 13 d. įsakymas Nr. 177 „Dėl rinkų, kuriose didelę įtaką turintiems ūkio subjektams taikomas skaidrumo įpareigojimas, sąrašo ir reikalaujamos skelbti informacijos masto, detalumo ir paskelbimo būdo nustatymo“ // Žin., 2002, Nr. 119-5390.
39. Ryšių reguliavimo tarnybos 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. 170 „Dėl didelę įtaką viešojo fiksuoto telefono ryšio tinklų ir paslaugų rinkoje turinčių ūkio subjektų“ // Žin., 2002, Nr. 97-518.

40. Ryšių reguliavimo tarnybos 2002 m. lapkričio 28 d. įsakymas Nr. 158 „Dėl rinkų, kuriose didelę įtaką turintiems ūkio subjektams taikomas įpareigojimas suteikti prieigą, sąrašo patvirtinimo“ // Žin., 2002, 117-5284.
41. Ryšių reguliavimo tarnybos 2006 m. balandžio 28 d. įsakymas Nr. 738 „Dėl universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo nuostolių apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“ // Žin., 2006, Nr. 49-1786.

SPECIALIOJI LITERATŪRA

42. A.Andruškevičius. Administracinės teisės principai ir normų ribos. Vilnius, 2004.
43. A.Bakaveckas, A.Dziegoraitis, A.Dziegoraitienė ir kiti. Lietuvos administracinė teisė. Bendroji dalis. Vilnius, 2005.
44. I.Jarukaitis, T.Lamanauskas, M.Civilka, A.Makauskaitė. Elektroninių ryšių teisė. Vilnius, 2005.

TEISMŲ PRAKTIKA

45. Specialios teisėjų kolegijos 2004 m. kovo 26 d. nutartis „Dėl sprendimų panaikinimo, rūšinio teisingumo“.
46. Specialiosios teisėjų kolegijos 2005 m. gruodžio 20 d. nutartis „Dėl ginčo dėl viešojo konkurso suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) rezultatų panaikinimo ir kt., rūšinio teisingumo“.
47. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegijos 2006 m. gruodžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁷-2203-06, kat. 7.6.
48. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegijos 2006 m. gruodžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶-2202/2006, kat. 25.
49. Vilniaus apygardos administracinio teismo 2006 m. kovo 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-547-20/2006.

KITI ŠALTINIAI

50. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba. Metinė veiklos ataskaita. Vilnius, 2004.

51. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba. Metinė veiklos ataskaita. Vilnius, 2005.

52. <http://www.rtt.lt>

53. <http://www.lrs.lt>

54. <http://www.infolex.lt>

55. <http://www.lvat.lt>